VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 — Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 3 — Vol. XLIX vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Lauantaina, tammik. 9 p. 1965 — Saturday, Jan. 9, 1965

Vaativat 'vapaan lehdistön' tutkimista

Saskatchewanin farmarit kiinnittävät huomiota monopolilehdistön omistussuhteisiin ja näiden suurlehtien kansanvastaisiin tekoihin

Regina. — Saskatchewan Farmers' Union on esittänyt pyynnön, että liittohallitus muodostaisi kuninkaallisen komission jonka tehtävänä olisi "tutkia monopoli-lehdistöä Saskatchewanin maakunnassa ja kautta Canadan."

Mainitun farmarien yhdistyksen vuosikokouksen julkaisemassa tiedonannossa sanotaan edelleen, että Saskatchewanissa tämä "monopolilehdistö ei edusta missään ymmärryksessä vapaata lehdistöä".

Saskatchewanin farmarien katsantokannan mukaan sellaiseen lehdistötutkimukseen pitäisi sisältyä seuraavat tavoitteet:

— Ottaa selville päivälehdistön omistajat Saskatchewanissa ja Canadassa yleensä:

— Ottaa selville monopolilehtien kustantajien ja omistajien pääomasijoitukset ja omistussuhteet muilla muilla kuin kustannusaloilla;

— Ottaa selville, onko monopolilehdistö salavehkeillyt yhteisetuja vastaan pidättämällä uutistietoja, tai käyttänyt toimitussivujaan syrjiäkseen yksilöitä, joiden kanssa ne ovat eri mieltä;

— Esittää, jos on tarpeellista ehdotuksia laiksi, mikä takaisi canadalaisille vapaan sanomalehdistön."

Kommentoidessaan näistä Saskatchewanin farmarien järjestön esityksistä Prairie New Democrat Commonwealthissa, Jack Bristow sanoo, että "monissa piireissä tunnetaan suurta huolestuneisuutta, miten sanomalehdistö on sodanjälkeisinä vuosina ajautunut monopolisoitumista kohti — Roy Thompsonin lehdet Canadassa ja Yhdysvalloissa sekä Newhouse-sanomalehtivaltakunta Amerikassa."

Bristow palauttaa mieleen, että "Saskatchewanissa meillä on päivälehtien kohdalta melko yksipuolinen tilanne. Meidän kahdessa suurimmassa kaupungissamme on kummassakin vain yksi päivälehti. Niiden lehtien — Leader-Post Reginassa ja Saskatchewan Star-Phoenix — omistaja on Sifton-perhe tai sen jäsenet.

"Viime kesän puolivälissä suoritettu tutkimus osoitti, että Leader-Postin levikki oli yli 58,000 ja Star-Phoenixin päivittäin levikki yli 43,000.

Yhteenlaskien tämä edustaa yli 100,000 lehden levikkiä Siftonin perheen kahdelle lehdelle. Ei ole harhaanjohtavaa olettamus, että kutakin lehteä lukee 4 henkilöä, edustaen se näinollen 400,000 lukijaa Saskatchewanin noin 930,000 suuruisesta väestöstä."

Bristow sanoo, että asiaan liittyy vielä muutakin. Siftonin muiden sanomalehtien joukossa on Winnipeg Free Press, Calgary Herald ja Free Press Prairie Farmer. Tämän lisäksi "on Siftonin valtaan Reginassa liitettävä yhtiön TV- ja radioasemat CKCK sen ala-asemineen".

Bristow alleviivaa, että "monopolilehdistön" vaikutus huomataan ainoastaan "kriisitilanteissa", kuten se huomattiin esimerkiksi vuoden 1962 sairaushuoltolakikriisin yhteydessä. "Saskatchewanista tuli (silloin) saatavien ja lähetettävien uutisen verhon perusteella saari", hän sanoi ja "huolella suunniteltu joukkopropaganda nostatti väestön miltei joukkohysteriaan."

VIIME TIEDOT

Lontoo. — **Britannian pääministeri labouristi Harold Wilson ilmoitti eilen (torstaina), että hallitus on suunnitellut Britannian kansojenyhteisön maiden konferenssin pitämistä ehkä ensi kesänä.**

Ateena. — **Uutistiedoissa kerrottiin eilen, että Kreikan pääministeri Papandreou oli uhannut erota toimestaan ellei ne 11 parlamentin jäsentä, jotka ovat ilmoittaneet, että he jäävät jäseniksi, mutta äänestävät itsenäisesti jos eräs sosialisti nimitetään hallitusministeriksi, peruuta lausuntoaan. Saatujen tietojen mukaan nämä parlamentin jäsenet protestoivat sen johdosta, että Kreikan sosialistipuolueen presidentti Elias Tsirimokos oli nimitetty sisäministeriksi. Jos Papandreou toteuttaisi uhkauksensa, niin se voisi johtaa uusien vaalien pitämiseen.**

Saigon. — **Etelävietnamilaiset sotilaslentokoneet pudottivat eilen tulipommeja ja räjähdysaineita metsäiselle alueelle lähellä Binh Giaa. Viranomaiset olivat saaneet vakoilulaitokselta tiedotuksen, että alueella oli noin 2,000 vietcongilaista sissiä.**

Sukarno sanoo Indonesian eronneen YK-järjestöstä

Jää pois myös YKn alaisista erikoisjärjestöistä selittäen, että Indonesia ei haluakaan YKn varaamaa avustusta

Jakarta. — Presidentti Sukarno sanoi täällä torstaina, että Indonesia "on jäänyt pois Yhdistyneideen Kansakuntien järjestöstä".

Hän tiedoitti hurraavalle kansanjoukolle, että Indonesia eroaa myös YK:n erikoisjärjestöistä, kuten YK:n opetusalaa, tiedekysymyksiä ja kulttuuriasioita käsittelevistä laitoksista sekä Maailman terveysjärjestöstä.

"Nyt me rohkenemme kohdata kaikki seuraamukset" hän sanoi ja lisäsi, että Indonesia tulee "murskaamaan Malesian".

(YK:n puhemiehet sanoivat kuitenkin New Yorkissa vielä torstaina, ettei virallista erokirjettä ole saapunut).

Puhuessaan joukkokokouksessa, mikä oli kutsuttu tuomitsemaan ulkomailla olevat sotatukiasemat, presidentti Sukarno sanoi väkijoukon hurratessa:

"Tammikuun 7 pnä, kello 22.30 v. 1965 minä julistan seuraavaa: "Muutama päivä sitten antamassani lausunnossa minä sanoin, että jos Malesiasta tulee Turvallisuusneuvoston jäsen, minä annan Indonesialle määräyksen kävellä pois YK:sta. Nyt, koska Malesiasta on tullut Turvallisuusneuvoston jäsen, minä julistan, että Indonesia on kävellyt pois YK:sta."

Ennen tämän lausunnon antamista kokous hyväksyi päätöslauselmaehdotuksen, missä annetaan kannatus Indonesian erolle YK:sta.

Kokouksessa "päätettiin, että Indonesian kansa antaa kannatuksensa määräykselle, että Indonesia eroaa YK:sta" sanoi presidentti Sukarno. Samalla hän sanoi, ettei Indonesia tarvitse Indonesiassa toimivien YK:n laitosten apua.

"Me voimme jatkaa operatioitamme ilman YK:n erikoislaitosten tukea. On eduksi meidän omalle maallemme, että seisomme omilla jaloillamme. Minä olen sanonut menkää helvettiin avunantoinenne."

Ulkoministeri Subandrio otti aikaisemmin päivällä vastaan täällä olevia suurlähettiläitä tiedoittaakseen heille päätöksestä erota YK:sta sen vuoksi kun Malesiasta tuli Turvallisuusneuvoston jäsen.

Saudi ja hänen 20 vaimoaan taas matkalla

Wein. — Saudi Arabian entinen kuningas Saud matkusti torstaina lentoteitse Wieniin saadakseen sieltä lääketieteellistä hoitoa ja ehkä myös maanpakolaispaikan.

Kuten tavallista Saud matkustaa ja elää vieläkin herroiksi. Sauden suihkumoottoreilla varustetussa matkustajakoneessa oli myös hänen 20 vaimoaan ja naisseuralaistaan. Saud on 62-vuotias.

Entinen kuningas Saud ja hänen seurueensa meni neljän poliisiauton saattamana Wienin uuteen International Hotelliin, minkä yläkerrasta hän on vuokrannut 35 huonetta $600 päivämaksusta.

Molson olutyhtiö liittoon yhdysvaltalaisen kanssa

Montreal. — Canadan vanhimman oluttehdasfirman puhemiehet ilmoittivat tällä viikolla, että firma ottaa haltuunsa Yhdysvaltain kahdeksanneksi suurimman oluttehdasfirman, Theo. Hamn Brewing-yhtiön minkä päämaja sijaitsee St. Paulissa, Minnesotassa. Tämä yhdysvaltalainen olutyhtiö siirtyy helmikuun 1 päivänä täydellisesti canadalaisen olutyhtiön käsiin ja muuttuu siten sen alayhtiöksi. Molson-yhtiöllä on jo entuudestaan kiinnityksiä muihin yhdysvaltalaisiin oluttehtaisiin ja -firmoihin.

Kaupanhinnaksi on ilmoitettu $77 miljoonaa, mikä dollariluku voisi vielä nousta ehkä $82 miljoonaan siihen mennessä kun Molson-yhtiö on saanut haltuunsa kaikki Hamn-yhtiön osakkeet, joiden hinnat voivat kohota niiden käydessä halutuimmaksi. Tarkoituksena on vaihtaa Molson-yhtiön osakkeita Hamn yhtiön osakkeisiin, joten todellisuudessa on kysymys vain kahden yhtiön yhdistämisestä — monopolisoinnista.

On kulunut lähes vuosi siitä kun milwaukelainen Joseph Schlitz-yhtiö yritti saada haltuunsa londonilaisen John Labatt-yhtiön, joka on esiintynyt Canadassa useissa tapauksissa Molson-yhtiön kilpailijana. Kuitenkin lainopillisten toimenpiteiden kautta asetettiin esteitä näiden aikeiden tielle.

Molson-yhtiö, joka perustettiin v. 1786, on nykyään perheen viidennen ja kuudennen sukupolven johdon alaisuudessa. Hamn-yhtiö perustettiin v. 1865 kun Badenista, Saksasta, kotoisin oleva Theodore Hamn sai tehtaan haltuunsa sen jälkeen kun se oli annettu hänelle kiinnityksenä lainasta, myöhemmin epäonnistuneeksi osoittautuneen kultakaivosyrityksen toteuttamiseksi.

Molson's Western Breweries-yhtiö omistaa huomattavan määrän Seattlessa ja Spokanessa toimivan Sicks-olutfirman osakkeista.

Molson-yhtiön osakkeenomistajilleen osoittamassa kirjeessä viitataan siihen, että Molson- ja Hamn-yhtiöiden yhdistämisestä koituu huomattava hyöty osakkeenomistajille, sillä huomattava osa Yhdysvaltain väestöstä oli siirtymässä Texasiin ja Californiaan, missä Hamn-yhtiön tuotteet ovat jokseenkin suosittuja.

Iroonista tässä yhteydessä on se että Yhdysvaltain oikeusministeriö esti noin vuosi sitten Schlitz-yhtiön aikeet ostaa canadalainen Labatt-yhtiö. Oikeusministeri teki päätöksensä ilmoitetusti siitä syystä, että Labatt-yhtiö kontrolloi Lucky Lager-yhtiötä, minkä tuotteita myydään huomattavassa määrässä Californiassa. Täten, jos Schlitz olisi saanut sen haltuunsa, niin sillä olisi ollut oleellisesti monopoliasema oluttuotannossa Kaliforniassa.

Molson-yhtiön presidentti senaattori deM. Molson ilmoitti kirjeessään osakkeenomistajille, että piakkoin kutsutaan heidän kokous päättämään siitä josko oikeutetaan johtokunta laskemaan liikkeelle uusia osakkeita ja laajentaa johtokuntaa.

Hamn-yhtiö on ollut, samalla tavalla kuin Molson yhtiö, perustajansa perillisten valvonnanalaisuudessa sitten perustamisensa. Hamnin oluttehtaita on Los Angelesissa, San Franciscossa ja St. Paulissa.

Molsonin osakkeita kaupataan osakepörssisseissä Montrealissa, Torontossa ja Vancouverissa. Hamn-yhtiö myy osakkeitaan ilman pörssin välitystä. Kumpiakin myydään noin $125.000.000 arvoisesti vuosittain.

Moncton. — Eräs puolustusministeriön puhemies ilmoitti Ottawasta puhelinhaastattelussa äskettäin, että muutaman seuraavan kuukauden kuluessa odotetaan toimitettavaksi ydinasekärkiä Chathamiin, New Brunswickkiin, asennettavaksi Canadan ilmavoimien CF-101-mallisten lentokoneiden kuljettamiin ohjuksiin.

Aspiriini "vaarana" mahahaavaisille

New York. — Pohjois-Amerikan mantereella kaikkein yleisimmin käytetty lääke — aspiriini — on erikoisen vaarallista sellaisille henkilöille, jotka ovat alttiita "a peptic ulcer-"nimellä tunnetulle mahahaava taudille, kerrotaan tiistaina ilmestyneessä USAn eräässä johtavassa lääketieteellisessä julkaisussa.

Kentuckyn yliopiston Medical Centren lääkäri Rene Menguy huomioi, että sen lisäksi on sellaistakin mahahaava-lajia, mikä ei siedä lainkaan aspiriinia. "Joillakin mahahaava-lajeille alttiille henkilöille on vähäisinkin määrä aspiriinia vahingoksi", hän selittää.

Tri Menguy arvelee, että aspiriinien käytön kaksinkertaistumisella kymmenen vuoden aikana — niitä käytetään nyt USA:ssa pillerimuodossa 26.8 miljardia kappaletta vuodessa — on syy yhteydessä vatsahaavatautien kanssa.

Canada pohtii kuolemantuomion poistamista

Ottawa. — Canadan vankiloissa on tällä hetkellä yhdeksän kuolemaan tuomittua miestä, joiden kohtalo on riippuvainen siitä mitä parlamentissa päätetään myöhemmin tämän vuoden kuluessa kuolemantuomioiden täytäntöönpanemisesta.

Kaikki nämä miehet on tuomittu hirtettäväksi murhista. Kuolemantuomioiden suunniteltut täytäntöönpanoajat vaihtelevat tammikuun 22 päivästä toukokuun 21 päivään. Viisi näistä miehistä on pidätettynä Quebecissa, kaksi New Brunswickissa ja yksi kummassakin Albertassa ja British Columbiassa.

Yleisesti ollaan vakuuttuneita siitä, että vetoomusoikeudet siirtävät tuomioiden toimeenpanemisen siksi kunnes parlamentissa on toimitettu vapaa äänestys (ilman puoluesiteitä) siitä josko Canadan rikoslaissa tehtäisiin muutos, minkä mukaisesti poistettaisiin kuolemantuomiot.

Poliittisten asioiden tarkkailijat eivät ole vielä valmiita esittämään muita ennustuksia asian yhteydessä paitsi sen, että äänestys kysymyksessä tulee olemaan jokseenkin tasaväkinen.

Hallitus ilmoitti jo joulukuun 3 päivänä, että kysymyksestä toimitetaan äänestys parlamentin alahuoneessa ehkä pian sen jälkeen kun alahuone kokoontuu uudelleen helmikuun 16 päivänä.

Mielipide hirttämisen vastustamiseksi on lisääntynyt huomattavassa määrässä viimeisen kymmenen vuoden kuluessa. Kuolemantuomioiden vastustajina on esiintynyt julkisesti niin nykyinen pääministeri Pearson kuin opposition johtaja Diefenbakerkin ja tarkkailijain mielestä on hyvin mahdollista, että nämä poliittiset johtajat voivat vaikuttaa suuressa määrässä niihin parlamentin alahuoneen jäseniin, jotka ovat vielä epävarmoja siitä mille kannalle heidän tulisi asettua.

Uusdemokraatit ovat jatkuvasti kannattaneet kuolemantuomioiden poistamista ja neljän muun puolueen keskuudessa uskotaan vielä olevan jossain määrin erimielisyyttä.

Sitten liberaalien astumista valtaan huhtikuussa 1963 ei ole suoritettu Canadassa ainoatakaan hirttämistä. Sitä edeltäneenä kuutena vuonna, jolloin konservatiivit muodostivat hallituksen muutettiin kuolemantuomio elinkautiseksi 52 tapauksessa ja 14 henkilöä hirtettiin.

Ennen vuotta 1956 kuolemantuomio toteutettiin keskimäärin kahdessa kolmesta tapauksessa, joissa oli kysymyksessä murhista syytetty henkilö.

"Pakolaishallitus" kummittelee Miamissa

Miami, Flo. — Kuuban entinen presidentti Carlos Prio, joka on nyt virkaheittopakolaisena Yhdysvalloissa, esitti täällä alkuviikolla vetoomuksen Kuuban "pakolaishallituksen" perustamiseksi siinä mielessä, että voitaisiin kukistaa Kuuban vallankumoushallitus. Hän suositteli Brasiliaa suunnittelemansa "pakolaishallituksen" toimipaikaksi.

Myöntäen ehkä tahtomattaan sen, että "pakolaishallitus" ei voi luottaa Kuuban kansan poliittiseen tukeen Prio sanoi, että Kuuban pakolaisten tulee hakea tukea Latinalaisen Amerikan maista siksi kun Yhdysvallat on kieltäytynyt tukemasta sellaista pakolaishallitusta.

Leipävarras kohoamassa nopeasti Britanniassa

Lontoo. — Talousministeri George Brown ilmoitti tällä viikolla, että hän pyytää Britannian kauppiaiden yhdistyksiä selostamaan miksi 3,200 ruokalajikkeen hinnat ovat kohonneet viimeisen kuuden tai seitsemän viikon kuluessa.

Samalla ilmoitettiin, että myös muiden tuotteiden hinnat ovat kohonneet, ja että talousministeri aikoo pyytää selostusta myös näiden korotuksien johdosta. Ministerin tarkoituksena on pyytää kirjeellisiä selostuksia sen sijaan, että hän tapaisi kauppayhdistyksien edustajat henkilökohtaisesti.

Kaiken tämän lisäksi on ennustettu, että rautatiematkalippujen ja rahtitavarain hinnat kohoavat Britanniassa piakkoin.

Hintojen korotukset useilla sektoreilla Britannian taloudesta ovat tavattoman suuria ja erikoisestikin viime kahden viikon kuluessa on ollut kokonainen tulva hintojen korotuksia. Vielä tällä viikolla ilmoitettiin että vähintään 157 ruokatavaralajikkeen hintoja korotetaan uudelleen.

Suurimmat hintain korotukset ovat tapahtuneet leivonnaisten, makeisten, lihojen ja mausteiden kohdalla. Korotus on ollut keskimäärin 5 prosenttia.

Pesuaineiden hinnat ovat myös kohonneet, joissakin tapauksissa kolme kertaa viimeisen vuoden kuluessa.

Jotkut liikkeet ovat turvautuneet suuremman hinnan saamiseksi sellaisiinkin toimenpiteisiin kuin pakkauksien pienetämiseen, vaatien silti entistä hintaa pakkauksesta.

Lasituotteiden hinnat ovat kohonneet 7.5 — 10 prosenttia, miesten vaatetus 7 prosenttia ja kengät 5—6 prosenttia ja naisten vaatetus 4—5 pros.

Huonekalujen hinnat ovat kohonneet niin paljolla kuin 12 prosentilla erikoisesti siitä syystä, että näiden päällystämisessä käytetty villa on tuotava ulkomailta.

SAIRAUSHUOLTOKOKOUS VASTA HUHTIKUUSSA

Liittohallitus ei ole vielä tehnyt mitään päätöstä Hallin kuninkaallisen komissionin tärkeän raportin toteuttamisen tiimoilta

Ottawa. — Mitään liitto- ja maakuntahallitusten konferenssia ei uskota pidettävän sairashuoltokysymystä tutkineen Hallin kuninkaallisen komissionin raportin toteuttamiseksi ennen huhtikuuta.

Tämä olisi kauan sen jälkeen kun Ontarion maakuntahallituksen pääministeri Robarts toivoo saavansa käytettäväkseen samaa kysymystä maakunnallisesti tutkineen komiteansa raportin.

Ontariossa asiaa tutkineen komitean uskotaan ehdottavan yksityisesti omistettujen vakuutusyhtiöiden alaisuudessa toimivaa n.s. vapaehtoista suunnitelmaa, sen sijaan kun Hallin kuninkaallinen komissioni ehdottaa pakollista suunnitelmaa, jonka mukaan kaikki canadalaiset saisivat varallisuudesta ja asuinpaikasta huolimatta käyttöönsä nykyaikaisen lääke-, lääkäri- ja sairaalahuollon.

Pääministeri Robarts sanoi tiistaina, ettei hän tule viivyttelemään tässä asiassa.

Liittohallitus tutkii edelleen Hallin kuninkaallisen komissionin laajaa raporttia tekemättä vielä mitään ratkaisua siitä, milloin asia esitetään maakuntahallitusten harkittavaksi.

Pääministeri Pearsonin lupaama liitto- ja maakuntahallitusten konferenssia ei todennäköisesti voida pitää ennen huhtikuuta, ja sen pito voi siirtyä siitäkin myöhempään.

Tätä aikaisempaa konferenssia pidetään mahdottomana myös sillä perusteella, että niin liitto- kuin maakuntahallituksillakin on paljon kiireellisiä tehtäviä helmi- ja maaliskuun aikana.

Sipulivarkaudesta kuukauden tuomio

Hamilton. — Oltuaan pois vankilasta vain 10 päivää, 30-vuotias Leo Aube tuomittiin taas torstaina 30 päiväksi vankilaan syytöksestä, että hän oli varastanut lasitölkin "instant toasted" sipulia. Tuomion langetti poliisituomari Albert Marck.

Varkaus aiheutti myös hetikohtaisen (instant) pidätyksen keskiviikkona jolloin Abe tuli sipulitölkkineen pois T. Eaton Co:n liikkeestä.

RUOKATAVARAIN SÄÄNNÖSTELYÄ INTIASSA

New Delhi. — Täällä ilmoitettiin torstaina, että tässä Intian pääkaupungissa aloitetaan tiukka tärkeimpien ruokatarpeiden säännösteleminen ensi kuussa.

Kaupungin asukasluku on noin 3,000,000.

Hallitusviranomaiset ovat päättäneet ryhtyä tähän säännöstelyyn siitä syystä, että kautta Intian koetaan nykyään ankaraa ruokatarpeiden puutetta. Intiassa, missä asuu noin 480,000,000 ihmistä on tunnettu erikoisestikin muutamien viime kuukausien kuluessa huutavaa puutetta ravintoaineista.

New Delhi on kolmas intialainen kaupunki missä on päätetty ryhtyä tällaiseen hätätoimenpiteeseen. Ensimmäiseksi säännöstelyn alaiseksi tulee sokeri, vehnä ja riisi. Nämä asetettiin säännöstelyn alaiseksi jo aikaisemmin Madridissa ja Kalkuttassa.

Itä-Intian pöydillä huomattavimpana ruokana olleet viljatuotteet joutuivat säännöstelyn alaiseksi Kalkuttassa viime tiistaina vaikka hallitus ei ollut kykenevä jakamaan säännöstelykortteja niin nopeassa tahdissa kuin kysyntä edellytti.

Tämä merkitsi sitä, että Kalkuttan 6,500,000 asukkaasta joutui lukuisat kärsimään vieläkin suurempaa puutetta, sillä ei ollut mahdollista ostaa hallituksen varastoista näitä ruokatarpeita ilman tarpeellista säännöstelykorttia. Tämän lisäksi viljatuotteiden myynti yksityisten toimesta on kielletty.

Hallituksen taholta on syytetty että tuntemattomat yksityiskauppiaat ovat aiheuttaneet viljatuotteiden puutteen. Samalla hallituksen tiedotuksessa sanotaan, että viljatuotteiden tuotanto on pysynyt jokseenkin samalla tasolla viimeisen kolmen vuoden aikana, minkä kuluessa väkiluku on lisääntynyt noin 30 miljoonalla.

USAn ja N-liiton edustajilla ollut neuvotteluhetkiä

Washington. — Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton edustajat keskustelivat täällä alkuviikolla kaikessa hiljaisuudessa aseistariisuntaa koskevista kysymyksistä.

Yhdysvaltalaisten viranomaisten antamien tietojen mukaan USAn aseistuksen-kontrolli- ja aseistariisuntaelimen päämies William C. Foster kutsui Neuvostoliiton aseistariisuntaneuvottelijan Semjon K. Tsarapkinin New Yorkiin ja tarjosi tiistaina hänelle lounaan. He keskustelivat uudelleen seuraavana päivänä. Myöhemmin keskiviikkona mr. Foster tarjosi Tsarapkinille puolisen.

Neuvostoliiton aseistariisuntaneuvottelija Tsarapkin on ollut New Yorkissa osallistuakseen YK:n työhön.

Yhdysvaltain viranomaiset selittävät tätä kohtaamista pääasiassa "seurapiiritapaukseksi", "eli vastineeksi Tsarapkinin osoittamalle vieraanvaraisuudelle silloin kun Foster oli vuosi sitten neuvottelumatkalla Moskovassa. Toisaalta yhdysvaltalaiset selittävät kuitenkin, että näiden tilaisuuksien yhteydessä käytiin "laajalta pohjalta" keskustelua aseistariisunnasta.

Mitään merkkejä ei ole ilmaistu kummankaan maan suhteiden muuttumisesta aseistariisuntaongelmaan.

Ei koskaan liian vanha

Toronto. — Ontarion lainlaatijakunnan vanhentumiskysymyksiä tutkivalle komitealle selitettiin alkuviikolla, että vanhempien ihmisten oppimiskyky heikkenee vasta 10, 15 tai 20 vuoden kuluttua sen jälkeen kun he ovat jääneet pois tuotannon palveluksesta eli eläkkeelle.

Suositellen erikoisen vanhentumiskysymyksiä käsittelevän ministeriön perustamista tri Vernon S. Stevens, Guelphista ehdotti samalla aikuisten, mukaanlukien vanhempien kansalaisten opiskelumahdollisuuksien laajentamista kouluissa.

"Henkilö voi hyvinkin pystyä maksamaan takaisin laajennetut opiskelumahdollisuutensa . . . 'toisesta karicerist aan' (urastaan)," sanoi tri Stevens.

Farmari sanoo kahta naista taskuvarkaaksi

Milton. — Eläkkeellä oleva 75-vuotias farmari, Harry Wood, Campbelleville, Ont., sanoi torstaina poliiseille, että 2 naista jotka tulivat hänen asuntoonsa sen tekosyyn perusteella, että he ennustavat hänelle, poistui paikalta otettuaan hänen taskustaan hänen kaikki rahansa — $62.

Mies kertoi, että sisään tultuaan yksi naisista otti hänestä otteen selittäen, että hän "siunaa minut". Wood sanoo ajaneensa naiset pois asunnostaan, mutta huomasi vasta jälestäpäin, että rahat olivat kadonneet hänen taskustaan.

UUDEN TYYPPINEN LENTOKONE USA:SSA

Koneen siivet voidaan taittaa taaksepäin nopeampaa lentoa varten; niitä tilattanee lähes 1,500 Yhdysvaltain asevoimille

Fort Worth. — Täällä kokeiltiin tällä viikolla Yhdysvaltain uusinta lentokonetta, sellaista, joka on kykenevä taittamaan siipensä taaksepäin koneen ollessa lennossa. Kone tunnetaan F 111-mallisena.

Koneella on se ominaisuus, että kun sen siivet on jokseenkin suorassa kulmassa rungon kanssa, niin se on kykenevä nousemaan ilmaan niinkin lyhyeltä kiitoradalta kuin 3,000 jalkaa.

10,000 jalan korkeudessa koelentäjä Richard L. Johnson käänsi vipusinta, mikä pani käyntiin laitteet, joiden avulla siivet taittuivat taaksepäin asteettain aina 72 asteen kulmaan.

Siipien taittuessa taaksepäin on mahdollista koneen lentää niinkin nopeasti kuin 1,665 (laskelmien mukaan) mailia tunnissa (lähes kolme kertaa ääntä nopeammin) koneen ollessa suuremmissa korkeuksissa. Lähellä maanpintaa kone on kykenevä kulkemaan yli 700 mailia tunnissa siipien ollessa tässä asennossa.

Tällä viikolla suoritetussa kokeessa koneen nopeus ei kuitenkaan ylittänyt 450 mailia tunnissa eikä 27,000 jalan korkeutta.

Vaikka konetta ei kokeiltukaan tämän suuremmassa nopeudessa ja korkeudessa, niin kuitenkin sanottiin, että koe oli todennut jotta se on tarkoitustaan vastaava.

Kone on rakennettu General Dynamics-yhtiön toimesta ja yhtiön virkailijat olivat mielissään siitä, että se valmistui 24 päivää ennen suunniteltua aikaa, minkä johdosta hallituksen kanssa allekirjoitetun sopimuksen mukaan yhtiö saa noin $800.000 lisähyvityksen.

Hallituksen aikomuksena on tilata kaikkiaan lähes 1,500 näitä koneita ilmavoimille ja laivastolle.

Varastohuoneen palosta koitui $50,000 vahinko

Ottawa. — E. B. Eddy yhtiön varastohuoneessa torstaina riehuneen palon arvioidaan aiheuttaneen noin $50.000 vahingot. Hullin palokuntalaisten oli taisteltava liekkejä vastaan lähes tunnin. Mainittu varastorakennus on tai oli noin puolimatkassa Hullin ja Ottawan välissä.

NELJÄ NUORUKAISTA KUOLI PIDÄTETTYNÄ

Payson, Ariz. — Tällä viikolla määrättiin suoritettavaksi neljän nuorukaisen kuolemansyyntutkimus sen jälkeen kun he kuolivat Paysonin poliisiasemalla viettäessään siellä yönsä.

Apulaissheriffi T. L. Meredith oli sitä mieltä, että nuorukaisten kuolema oli aiheutunut siitä, että lämmityslaitteessa oli ollut jotain vikaa. Kuitenkin hän ilmoitti, että kun ruumiit löydettiin, niin lämmityslaitos ei ollut toiminnassa ja että kaksi ikkunaa oli auki.

Nuoret miehet oli pidätetty epäiltynä osallistumisesta varkauksiin. He olivat kaikki Paysonin korkeakoulua käyviä opiskelijoita ja heidät oli saatettu kalterien taakse odottamaan heidän asiansa käsittelyä alaikäisten oikeudessa.

Meredith kertoi, että hän oli tavannut 15 vangille rakennetun vankilakoppiosaston neljän pojan, jotka olivat silloin ainoat pidätettynä olevat henkilöt, kuolleena aamulla kun hän oli viemässä heille aamiaista. Puoli tuntia myöhemmin kutsuttiin lääkäri paikalle. Nuorukaisen vanhemmille ei ilmoitettu tapahtumasta ennenkuin vasta useita tunteja myöhemmin, silloin vasta viisi päivää virassaan ollut sheriffi Elton R. Jones ehti saapumaan paikalle 75 mailin etäisyydessä sijaitsevasta Globen kylästä.

Yön aikana ei ollut vanginvartijaa tehtävissään ja apulais-sheriffit vain pistäytyivät katsomaan pidätettyjä aika-ajoittain yön kuluessa. Sheriffi Jones sanoi, että Meredith oli käynyt katsomassa poikia johonkin aikaan yön kuluessa.

Sheriffi Jones sanoi, että nuorukaiset olivat kunnon kansalaisia, jotka vain joutuivat vaikeuksiin lain kanssa.

Payson on noin 800 asukkaan vuoristokylä, missä lukuisilla varakkailla phoenixilaisilla asukkailla on kesäasuntoja. Kylä sijaitsee 90 mailia pohjoiseen Phoenixista.

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75 USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25
3 kk. 2.75 Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Talvisota ja henkinen tasomme

Harkittu käsityksemme on, että Canadan suomalaiset yleensä ehkä joitakin yksilöintoilijoita lukuunottamatta, ovat henkisesti aikuisia ja valmiina, jos ei muuten niin rehellisyyden nimissä, pohtimaan avoimesti ja ilman mitään kiroavia ylisanoja, miten ajautuivat 25 vuotta sitten Suomi ja Neuvostoliitto ns. talvisotaan, mitä opetuksia on siitä saatu ja miten turmiollista on rakennella myyttejä, joilla ei lopultakaan ole todellisuuden kanssa mitään yhteyttä.

Joissakin kansalaispiireissämme yritetään kuitenkin vieläkin puhua ja kirjoittaa Suomen talvisodan asioista ikäänkuin Canadan suomalaiset olisivat henkisesti alamittaisia lapsia, joita voidaan mielin määrin muka jymäyttää korkeasti tunnepitoisilla iskulauseilla "kunnia" tai "yksimielisyyden päivistä" jne.

Kuvaavana esimerkkinä voidaan pitää seuraavaa: Canadassa — ja Yhdysvalloissa — ilmestyvät suomenkieliset sanomalehdet ovat saaneet Suomen ulkoministeriön välityksellä Neuvostoliiton Tiedeakatemian historian instituutin aikakauskirjassa Novaja i novejshaja istoria numerossa 6. 1964 julkaistun Vladimir G. Fedorovin artikkelin, missä käsitellään talvisotaan johtaneita tapahtumia. Artikkelin otsikkona on "Suomi ja imperialistiset valtakunnat toisen maailmansodan aattona". Mainittakoon, että ko. artikkeli on julkaistu esim. Suomen kokoomuspuolueen johtavassa lehdessä, Uudessa Suomessa, puhumattakaan nyt siitä, että se on julkaistu Suomen työväenlehdissä ja myös vapaamielisissä lehdissä.

Mutta sen sijaan, että olisi julkaistu — antanut lukijainsa tutkittavaksi — tämän erittäin mielenkiintoisen artikkelin, Toronton Vapaa Sana julkaisi joulukuun 31 pnä asiasta kummallisen toimituskirjoituksen jonka otsikkona oli: "Saivat märällä rätillä vasten kasvojaan". Ja lehden kirjoitus päättyy seuraavasti: "... Nyt Neuvostohallitus alaisen tiedeakatemian lehti heittää (Suomen kommunisteja—V) märällä rätillä tunnustamalla että Venäjä oli hyökkääjä vuoden 1939 syksyllä eikä Suomi."

Meidän tarkoituksemme ei ole tässä ryhtyä väittelemään Vapaa Sanan kanssa, eikä liioin puolustamaan sen paremmin Suomen kommunisteja kuin Neuvostoliiton tiedeakatemian lehden artikkeliakaan.

Mutta meidän sallittanee kysyä, mistä kohtaa mainitusta artikkelista Vapaa Sana löytää sellaisen "tunnustuksen" että "Venäjä oli hyökkääjä". Sellaista "tunnustusta" ei kerta kaikkiaan ole mainitussa asiakirjassa. Pitäen kiinni marxilaisten hyväksymästä Clauzewitzin määritelmästä, että SOTA ON POLITIIKAN JATKOA TOISIN KEINOIN, eli kansanomaisesti sanoen aseilla puhuen, edellämainitussa Fedorovin artikkelissa todistellaan todistamasta päästyä, että se oli juuri Rytin, Mannerheimin ja kumppanien onneton politiikka, jonka johdosta sota oli milteipä väistämätön.

Vapaa Sanallakin, kuten muillakin lehdillä on tietenkin oikeus olla näissä asioissa eri mieltä. Mutta miksi lehti ei pyri kumoamaan Fedorovin artikkelin ydinväittämiä? Miksi se ei anna lukijainsa tutustua siihen, mitä Fedorov todella kirjoittaa siitä ohjelmasta, joka esti, kirjoittajan käsityskannan mukaan neuvotteluratkaisut vuonna 1938 ja 1939 sekä johti siihen, mihin jouduttiin? Ja vaikka uskomme, että Suomen kommunistit eivät liioin kaipaa meidän puolustustamme tässä asiassa, niin ihmettelemme kuitenkin miksi yritetään panna heidän suuhunsa jotakin sellaista, mitä sinne ei kuulu — ja mitä eivät edes kaikkein oikeistolaisimmat suomalaispiirit ole yrittäneet tehdä? Tunnettu tosiasiahan on etteivät marxilaiset ole koskaan määritelleet kantaansa mihinkään sotaan yksinomaan sillä perusteella kuka on sanokaamme ensimmäisen laukauksen ampunut, koska syyt on löydettävissä paljon syvemmältä, eli Clausewitzin mukaa siitä politiikasta, mikä johtaa joko sotaan tai rauhan jatkumiseen.

Kuten sanottu, Vapaa Sanalla on luonnollisesti oikeus olla eri mieltä sotaa ja rauhaa koskevissa periaate- ja käytännön kysymyksissä marxilaisten kanssa, mutta sitä me emme voi ymmärtää, miksi se yrittää toimituskirjoituksensa räikeällä otsikolla ja artikkelinsa "loppuvedolla" jymäyttää omia lukijoitaan uskomaan, että Neuvostoliiton hallituksen alainen akatemian lehti on muka nyt "tunnustanut" että Neuvostoliitto oli v. 1939 "hyökkääjä".

Heti kirjoituksensa alkupuolella Fedorov sanoo kuitenkin melko selvästi: "Taantumukselliset piirit lännessä ja itse Suomessa eivät ole kuitenkaan lakanneet yrittämästä häiritä Neuvostoliiton ja Suomen välisen ystävyyden jatkuvaa lujittumista. Eräs niiden mieluisempia menetelmiä on neuvostoliittolais-suomalaisten suhteiden historian väärentäminen, erikoisesti toisen maailmansodan aattoa koskevalta osalta . ."

Kuten sanottu, me uskomme täkäläisten kansalaistemme olevan henkisestikin aikuisia ihmisiä, jotka haluavat pohtia myös talvisotaa koskevia ja siihen johtaneita asioita myös siltä todellisuuspohjalta, että olisiko mitään voitu tehdä sodan väistämiseksi, ja jos olisi, mitä. Mennyttä ei tietenkään saada takaisin, mutta nykyisyys ja tulevaisuus vaatii menneisyyden ymmärtämistä.

Huolimatta lainkaan siitä mitä mieltä me itse kukin olemme näistä asioista, meidän sietää muistaa, että Suomen kansan suuri enemmistö on tehnyt ratkaisunsa näistä kysymyksistä. Kukaan Suomen kansan suosiota tavoitteleva poliitiikko ei sano enää edustavansa "päin inhaa itää" ohjelmaa. Sen sijaan puhutaan niin virallisissa piireissä kuin kansalaisten vapaitten järjestöjen ja yksityiskansalaistenkin toimesta "hyvien naapurisuhteiden" ensisijaisuudesta Neuvostoliiton kanssa.

Ehdoton tosiasia myös on, että vaikka Fedorov tuomitseekin varauksitta Suomen äärioikeiston sodanedellisen neuvostoliittovastaisen ohjelman, jonka ansiosta Suomi olisi hänen selostuksensa mukaan menettänyt itsenäisyytensä, jos Saksa olisi sodassa voittanut, hänen tutkielmastaan ei löydy pienintäkään katkeruuden tai vihamielisyyden tunnetta Suomen kansaa vastaan. Päinvastoin on todettava, että koko hänen tutkielmansa läpi kulkee punaisena lankana toivomus, että menneitten virheitten opettamana voitaisiin niin puolin kuin toisinkin tehostaa työtä hyvien naapurisuhteiden edelleen kehittämiseksi ja lujittamiseksi.

Juuri tässä viimeksimainitussa mielessä julkaistaan Vapaudessa tästä päivästä lähtien viidessä eri osassa tämän mielenkiintoinen tutkielma kokonaan. Siinä tapauksessa, jos käy, kuten pelkäämme, että Vapaus on Canadassa ainoa suomenkielinen lehti mikä tämän tutkielman julkaisee, lukijoita pyydetään antamaan nämä Vapauden viisi numeroa luettavaksi sellaisille naapureille ja ystäville, joille ei Vapautta tule.

"Monenkeskinen" hävittäjä koematkalle

Washington. — Yhdysvaltain armeijan ohjuksilla aseistettu hävittäjä Claude W. Dicketts lähti maanantaina Norfolkista, Virginiasta ensimmäiselle harjoitusristeilylleen mukanaan seitsemästä Nato-maasta koottu miehistö, ilmoitti laivaston edustaja Washingtonissa.

4,500 tonnin aluksen miehistö on koottu Hollannin, Italian, Kreikan, Länsi-Saksan, Englannin ja Yhdysvaltain laivastoista. Ricketts purjehti Norfolkista Yhdysvaltain laivaston koulutuskeskukseen Guantanamon lahdella Kuubassa.

Laivaston edustaja kertoi, että Claude W. Ricketts jää Guantanamoon 23. tammikuuta saakka ja palaa tämän jälkeen takaisin Norfolkiin helmikuun 1. päivän tienoilla. Risteilyn aikana koetellaan aluksen koneistoa ja ohjattavuutta.

Hävittäjää, jonka aseistuksena ovat nykyaikaisimmat ydinlataukset ohjukset, toimii Yhdysvaltain laivaston — ei Naton — alaisena. Sen komentokielenä on englanti ja miehistö käyttää omien maidensa sotilaspukuja.

Vuoden 1965 aikana alus toimii koekappaleena Naton monenkeskistä laivastoa silmällä pitäen.

'Pediatri' tutkii syntymättömän lapsen

Leipzigin yliopistollisen sairaalan synnytysosastolla on otettu käytäntöön erikoislaatuinen koje, fonokardiografi, jonka avulla vielä syntymätön lapsi voidaan tutkia perusteellisesti.

Tämä automaattinen "pediatri" eli lastenlääkäri tutkii tarkoin, työnskenteleekö syntymäänsä odottavan lapsen sydän ja aivot normaalisti. Samoin se pystyy määrittelemään lapsen veren happipitoisuuden jne.

Historioitsijan mielipide:

Warrenin raportti "savuverho"

Hugh Trevor-Roper, kruunun nimittämä Oxfordin yliopiston nykyhistorian professori, on kutsunut Warrenin raportin presidentti Kennedyn salamurhasta 'asiaankuulumattomista seikoista kokoonpannuksi savuverhoksi'. London Sunday Timesin jouluk. 13 p:n numerossa tämä tunnettu historioitsija syytti, että komissio oli "hyväksynyt luvattomia olettamuksia, kokoonpannut onnuvia väitöksiä ja jättänyt olennaisimmat kysymykset esittämättä".

"Kun esitän eriävän mielipiteeni (raportin) tutkimustuloksista", hän kirjoitti, 'en tee sitä siksi, että asettaisin arvailut todistusten edelle tai että minulla olisi luontainen taipumus radikalismiin; teen sen syystä että historiantutkijana annan todistukselle etusijan.'

Trevor-Roper esitti viisi tapausta joissa hän arvioi komission todistukset puutteellisiksi ja osoitti, että muita oli olemassa.

1. — LEE OSWALDIN PIDÄTTÄMINEN

"Raportin mukaan', kirjoitti Trevor-Roper, "Dallasin poliisi antoi määräyksen, mikä johti Oswaldin vangitsemisyritykseen (J. D. Tippitt-nimisen poliisin toimesta, jonka Kennedyn murhasta syytetyn Lee Oswaldin väitetään murhanneen) ENNEN kuin mitään henkilökohtaisesti Oswaldiin viittaavia todistuksia oli löydetty. Kysymme välittömästi, millaisten todisteiden pohjalla nämä määräykset annettiin? Aukon täyttämiseksi raportti mainitsee yhden todistajan Howard Brennanin, joka, niin meille kerrotaan, näki kun laukaukset ammuttiin kuudennen kerroksen ikkunasta ja esitti lausuntonsa poliisille 'muutamien minuuttien kuluttua' murhan tapahtumisesta. Tämä lausunto, sanoo raportti, oli 'kaikkein todennäköisimmin' niiden tuntomerkkien perustana jotka radioitiin (muiden ohella) Tippittille. No niin, tämä tapahtumien ketju on ilmeisesti mitä suurimerkityksellisin. Siinä esiintyy myöskin ilmeisiä vaikeuksia. Ei ainoastaan Brennanin lausunto näytä aivan liian tarkalta ollakseen yhdenmukainen sen kanssa mitä hän on todellisuudessa voinut nähdä, eivät ainoastaan poliisin lähettämäksi väitetyt tuntomerkit ole aivan liian epämääräiset voidakseen olla pohjana k.o. pidätykselle, vaan myöskin sanat 'kaikkein todennäköisimmin', jotka liukuvat yli näiden vaikeuksien, ovat anteeksiantamattoman epämääräiset. Minkä hyvänsä pidätysyrityksen johtaneen tuntomerkin on täytynyt perustua johonkin varmaan todistukseen — ja poliisin täytyy tietää mihin todistukseen se perustui — ja komission, joka väittää 'kriitillisesti uudelleenarvioineensa' kaiken todistusaineiston, kiertämätön velvollisuus on vaatia poliisia paljastamaan se todistus . . . Jos tuntomerkit perustuivat Brennanin lausuntoon, esitämme välittömästi toisen kysymyksen. Brennan ei ainoastaan (raportin mukaan) antanut sen miehen tuntomerkkejä joka ampui laukauksen: hän myöskin kuvaili erikoisesti sen ikkunan mistä ampuminen tapahtui. Miksi siis, me luonnollisesti kysymme, poliisi radioi miehen epämääräiset tuntomerkit mutta ei tehnyt mitään välitöntä yritystä tarkalleen määritellyn huoneen tarkastamiseksi? Tämä huone tutkittiin vasta myöhemmin koko rakennuksen yleisen tarkastuksen yhteydessä. Toisaalta, jos poliisituntomerkit eivät perustuneet Brennanin lausuntoon, tästä seuraa että poliisi käytti muita todistuksia, joita se ei ole komissiolle paljastanut . . ."

2. — OSWALD VANKILASSA

"Meille kerrotaan, että kapteeni Fritz Dallasin poliisin murhaosastolta varoitti Oswaldia tämän pidätyksen jälkeen, että Oswaldin ei ole pakko esittää mitään lausuntoa, mutta jokaista hänen antamaansa lausuntoa voidaan käyttää todistusaineistona häntä vastaan. Tämän jälkeen Oswaldia kuulusteltiin 12 tuntia FBIn ja poliisin pääasiassa kapteeni Fritzin toimesta. Ja kuitenkaan, niin kerrotaan, Fritz 'ei tehnyt mitään muistiinpanoja eikä kuulustelussa käytetty pikakirjoittajaa eikä nauhoituslaitetta'. Tämä, en epäröi niin sanoa, ei varmasti voi olla totta. Kuinka voitaisiin mitään lausuntoja käyttää häntä vastaan jos niitä ei ole merkitty muistiin? Jopa kaikkein toisarvoisimmissakin tapauksissa lausunnot merkitään muistiin — ja kysymyksessä oli Yhdysvaltain presidentin salamurha. Jos muistiinpanoja ei esitetty komissiolle, siihen löytyy vain yksi selitys. Muistiinpanot on hävitetty FBIn tai poliisin toimesta, ja rikollisessa välinpitämättömyydessään komissio ei ole vaivautunut kysymään, miksi . . ."

3. — LÄÄKETIETEELLINEN RAPORTTI

"Nojautuen yksinomaan lääketieteellisiin todistuksiin tuli presidentin tarkastanut tohtori siihen tulokseen, että häntä oli ammuttu edestä, ja kaikki poliisitutkimukset nojautuivat aluksi tähän olettamukseen. Tämä tarkoittaa sitä että presidenttiä — jos häntä todella ammuttiin kirjavarastorakennuksesta — on täydytty ampua silloin kun hänen autonsa lähestyi rakennusta, tai, jos rakennus oli jo sivuutettu, hetkellä jolloin hän käänsi päänsä sitä kohti. Kun kumpainenkin näistä ehdoista tuli karsituksi valokuvien perusteella, tuli poliisi siihen tulokseen että laukausten on täytynyt tulla takaa ja tohtori suostuteltiin tarkistamaan lääketieteellinen raporttinsa tämän ulkoisen poliisin todistusaineiston mukaiseksi. Kun komissio 'kriitillisesti uudelleenarvioi' todistusaineistoa, sen velvollisuuksiin luonnollisesti kuului tutkia uudelleen lääketieteellinen todistusaineisto, jota ei oltu vääristelty poliisin teorioilla. Onnettomuudeksi se ei voinut niin tehdä: Puhtaasti lääketieteellinen todistusaineisto ei ollut enää saatavissa. Kysymyksessä oleva johtava patologi (komentaja James Humes, Bethesdan laivastosairaalan laboratoriopäällikkö), allekirjoitti todistuksen, että hän oli polttanut kaikki alkuperäiset muistiinpanonsa eikä hänellä ollut jäljennöstä. Ainoastaan virallinen kuolemansyyntutkimus, joka on laadittu (kuten on selvästi sanottu) poliisin todistusaineiston avulla, on säilynyt — ja komissio on taas kerran hyväksynyt tämän todistusaineiston kysymättä miksi ja millä valtuuksilla alkuperäiset muistiinpanot on hävitetty. Poliisin todistusaineistoa salattu, poliisin todistusaineistoa hävitetty, lääketieteellistä todistusaineistoa hävitetty ja komissio ei esitä mitään kysymyksiä. Kysymyksen ollessa näin tärkeästä asiasta tämä on outo raportti . . ."

4. — PAPERIPUSSI

"Raportin mukaan erikoisesti valmistettu paperipussi löydettiin jälkeenpäin siitä huoneesta, mistä Oswaldin oletetaan laukauksensa ampuneen, ja komissio tekee johtopäätöksen, että Oswald kuljetti murhaaseensa rakennukseen tässä pussissa. Koska tämä johtopäätös on itse asiassa ristiriidassa ainoan komission painaman todistuksen kanssa (todistuksen, jonka mukaan pussi jota Oswald kantoi, oli pienempi kuin se jota hänen oletetaan kantaneen), niin näyttää oudolta että poliisin täytyy myöntää että myöskin pussi on tullut hävitetyksi. Se oli, niin meille kerrotaan, 'haalistunut erilaisten laboratoriotutkimusten yhteydessä' ja niinpä 'pussin jäljennös' valmistettiin poliisin määräyksestä 'todistajien lainvoimaista identifiointia varten'. Toisin sanoen poliisi hävitti alkuperäisen todistuskappaleen asettaen tilalle oman tekeleensä. Jäljennös saattaa hyvinkin olla ollut totuutta vastaava."

5. — OSWALDIN KUOLEMA

"Lopuksi, tämän salaamisen ja hävittämisen listan täydennykseksi hävitettiin kaikkein tärkein elävä todistaja Oswald itse. Oswald murhattiin ollessaan poliisin suojeluksen alaisena Jack Rubyn, Dallasin poliisin läheisen kumppanin toimesta. Rubyn ja Dallas'n poliisin läheisyys myönnetään Warrenin raportissa ja ei voida kieltää sitä että hän pääsi kellarikerrokseen, missä hän murhasi Oswaldin, joko poliisin huolimattomuuden tai hyväksymisen ansiosta. Mutta kuinka hän tuli sisälle? Jälleen ovat yksityiskohdat suuresta merkityksestä — mutta poliisi on kykenemätön tai haluton sanomaan ja komissio on haluton sitä painostamaan. Meille kerrotaan vain että Ruby kieltäytyi pidätyksensä jälkeen keskustelemasta sisääntulokeinoistaan; häntä kuulusteltiin turhaan. Mutta sitten, yhtäkkiä, kolme poliisia astuu esiin ja ilmoittaa että puolen tunnin kuluttua pidätyksestään Ruby oli myöntänyt heille että hän tuli sisään Main Streetin puolelta juuri ennen kuin hän ampui Oswaldin — ja tämän jälkeen Ruby itse omaksui tämän selityksen sisäänpääsystään. Meille kerrotaan, että nämä kolme poliisimiestä eivät ilmoittaneet tätä tärkeätä todistusta esimiehilleen, jotka turhaan olivat kuulustelleet Rubya juuri tästä kysymyksestä, 'ennenkuin joitakin päiviä myöhemmin'. Miksi ja missä olosuhteissa Ruby teki tämän mielenkiintoisen tunnustuksen ja miksi nämä kolme poliisia eivät ilmoittaneet siitä useaan päivään, ovat selvästi tärkeitä kysymyksiä. Mutta komissio ei niitä ilmeisesti esittänyt. Se tyytyi toistamaan mitä poliisi sille kertoi, lisäten pelastavan adverbin luultavasti'."

* * *

Nämä esimerkit sanoi Trevor-Roper, osoittavat että komissio ei toiminut itsenäistä arvostelukykyä käyttäen. "Sitouduttuaan omasta halustaan vastaanottamaan todistusaineiston valtaosan poliisi- tai FBI-lähteistä, se ei kertaakaan asettanut tätä aineistoa asianmukaiseen lailliseen tai älylliseen kokeeseen; ei koskaan katsonut tämän aineiston taakse, ei koskaan pyrkinyt selvään tarkoitukseen eikä selviin vastauksiin. Väite, että komission jäsenet 'kriitillisesti uudelleenarvioivat' poliisin todistusaineiston on pelkkää puhetta. Heidän suunnaton ja huolimaton raporttinsa omaa yhtä vähän arvovaltaa kuin ne tarkoituspeiräiset ja puutteelliset poliisiraportit, joista se on kokoonpantu."

Historioitsija arvostelee myöskin amerikkalaista ja brittiläistä lehdistöä sen "epäonnistumisesta journalismin kriitillisessä hengessä'. Trevor-Roper, brittiläisen Who Killed Kennedy?-komitean jäsen, kiitti asianajaja Mark Lanea. Lane, hän sanoi 'on esittänyt peloittavan arvostelujen sarjan raportin suhteen. Nämä arvostelut on asiakirjoin vahvistettu, perusteltu ja, minun mielestäni, ovat yleensä vakuuttavia. Palkaksi vaivoistaan hänet on saatettu uskomattoman moitekampanjan kohteeksi amerikkalaisessa ja jopa brittiläisessäkin lehdistössä" Lanen analyysi Warrenin raportista ilmestynee Grove Pressin kustantamana maaliskuussa.

Yhteenvetona Trevor-Roper julistaa: "Paras, mitä Warrenin komissiosta voidaan sanoa, on se, että se on antanut mainosta syyttäjän asialle. Puolustusta ei ole kuunneltu — ja ennenkuin sitä kuullaan ei pätevää tuomiota voida antaa."

KUUNTELEEKO RCMP "MAKUUHUONEASIOITA"?

Poliiseja olohuoneessanne, makuuhuoneessanne ja pesuhuoneessannekin — sanokaapas minkälainen painajainen tämä oikein on?

Tämä ei ole mikään painajainen, sillä te olette valveilla. Olettehan juuri lukeneet Vancouver Timeslehdestä kirjoituksen "Big Beamista" ja kutsutytöistä.

"Big Beam" on teknillisesti viimeistä huutoa oleva kauaskantoinen mikrofooni, joka sieppaa jokaisen sanan mitä ihmiset puhuvat kodeissaan, poliisiauton ollessa niinkin kaukana pysäköitynä, kuin kahden katuvälin päässä.

Poliisit kieltävät sen, että "Big Beamia" olisi käytetty. He eivät kuitenkaan kiellä sen olemassaoloa.

Sanomalehtiraportteri John Andrews sanoo Times-lehdessä julkaistussa paljastusjutussaan, että hän tietää näitä "kauaskantoisia mikrofoneja" käytetyn todisteiden keräämiseksi erästä tyttötaloksi epäillystä paikasta.

"Eräs poliisipari istui pysäköidyssä autossa, joka oli noin puolen kadunvälin päässä talosta", Andrews selittää. "He suuntasivat 'Big Beaminsä' kohti ikkunaa ja jokainen sisältä kuulunut ääni joutui magnetofonin" nauhalle.

"Kaksi siskosta sai kumpikin jälestäpäin $125 sakon tämän liikepaikan pitämisestä. Se sijaitsi hiljaisella asuntoalueella."

"Poliisiviranomainen, joka haluaa pysytellä tuntemattomana, sanoi minulle, että molemmat, niin RCMP kuin FBI:kin käyttävät tätä välinettä laajassa mittasuhteessa. Vancouverin huumausainepoliisi suunnitelee myös sen käyttämistä."

Ja kuinkas on "punaisia" seuraavan poliisin laita? Andrews ei sitä mainitse. Mutta on ilmeistä, että RCMP voi käyttää "Big Beamiään" nuuskiessaan vasemmistolaisten järjestöjen toimintaa, kommunisteja, NDP-läisiä, rauhanlietsojia, siviilivapaustyöläisiä, rotusyrjintää vastustavia, goldwateristien vastustajia, maapalloa pannukakkumaiseksi väittävien vastustajia ja muita sellaisia ei konformiteettia vastaan.

"Big Beam" ei ole juuri erikoisen näköinen — ainoastaan kasa noin jalan mittaisia putkia. Se voi nauhoittaa kansanjoukosta yhden äänen, se voi tunkeutua koteihin, se voi kannella kenestä tahansa, missä ja milloin vain. Ei ole mitään yksityiselämää silloin kun Big Beam on "työssä"; ei yksityiselämää yksityiselämässäkään. Ja kun poliisit ovat lopettaneet kovan päivä- ja iltatyönsä, kuherruskuukautta viettäneiden kuuntelemisessa, niin luulisi heillä olevan naurun aihetta.

Vancouverin poliisi muuttui vähäpuheiseksi Andrewsin kirjoituksen julkaisemisen jälkeen. Poliisikomissionin puheenjohtaja Bill Rathie sanoi, että hän ei tiedä mitään "Big Beamista". "Ei mitään selitystä", sanoi eräs toinen poliisikomissionin jäsen.

Poliisipäällikkö R. M. Booth oli poissa kaupungista.

Kansalaiset vastasivat suuttumuksella ajatukseen, että poliisit kuuntelisivat heidän keskustelujaan omissa kodeissaan.

BC:n Civil Liberties-yhdistyksen presidentti tri James Foulks osoitti, että oikeus yksinäisyyteen on yksi peruskysymys ihmisoikeuksissa, jotka määritellään Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeuksien julistuksessa.

"Lausuisimmeko me poliisin tervetulleeksi meidän makuuhuoneeseemme tai istumaan olohuoneessamme joka ilta?" hän kysyi. "Tämä on äärimmäisyyden näyte, mutta se on asiallisesti sitä mitä on tehty kun näitä keinoja on käytetty."

JAPANI NEUVOSTOLIITON SUURIN KAPITALISTINEN KAUPPAKUMPPANI

Japani oli Neuvostoliiton suurin ei-sosialistinen kauppakumppani kuluvan vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla, ilmenee Japanin kauppaministeriön valtiosihteerin äsken antamista tiedoista Japanin hallitusvaltuuskunnan lähtiessä Moskovaan neuvottelemaan asianomaisten maiden uudesta tavaranvaihtosopimuksesta vuodeksi 1965. Suomi oli toisella, Länsi-Saksa kolmannella ja Englanti neljännellä tilalla. Japani oli myös suurin viejämaa, kun taas Suomi toi eniten Neuvostoliitosta mainittuna aikana.

Japanin ja Neuvostoliiton kokonaisvaihdon arvo — ensimmäisellä puoliskolla oli 101,9 miljoonaa puntaa. Suomen kanssa vaihdon arvo oli 72,3 miljoonaa puntaa, Länsi-Saksan kanssa 72,3 miljoonaa puntaa ja Englannin kanssa 54,6 miljoonaa puntaa.

Viennissä Neuvostoliittoon Japani oli ensimmäisenä 64,3 miljoonalla, Länsi-Saksa toisena 30 miljoonalla ja Suomi kolmantena 25 miljoonalla sekä Englanti neljäntenä 21,3 miljoonalla punnalla. Neuvostoliitosta toi eniten Suomi 47,3 miljoonalla, toisena oli Länsi-Saksa 38,5, kolmantena Japani 37,6 miljoonalla ja neljäntenä Englanti 33,3 miljoonalla punnalla.

Kauppaneuvotteluissa Moskovassa Japanin hallitusvaltuuskuntaa johtaa valtiosihteeri Rezo Sunobe ja Neuvostoliiton valtuuskuntaa ulkomaankauppaministeriön Keski-idän ja Kaakkois-Aasian osaston päällikkö Victor Spandaryan. Neuvostoliitto on perustanut tänä vuonna Nahodkaan erityisen Kaukoidän kauppatoimiston Dalintorgin, nimenomaan Japanin kaupan edistämiseksi.

140,000 SUOMALAISTA ASUU NYT RUOTSISSA

Tällä hetkellä voidaan suomalaista syntyperää olevien Ruotsissa asuvien henkilöiden kokonaismäärän arvioida olevan noin 140 000. Näistä on Ruotsin kansalaisuuden saaneita vajaa 40,000 sekä eri ammateissa työskenteleviä noin 61,000, ilmenee sosiaaliministeriön julkaisemasta suomalaisten muuttoliikettä Ruotsiin käsittelevästä tutkimuksesta. Eräiden osatutkimusten perusteella voidaan päätellä muuttoliikkeen olleen voimakasta mm. ruotsinkieliseltä Pohjanmaalta ja Ahvenanmaalta sekä suomenkieliseltä Pohjanmaalta. Tärkeimpinä vaikuttimina pidetään Suomessa vallitsevaa työllisyystilannetta sekä Ruotsin ja Suomen palkka- ja elintasojen välisiä eroja.

Ruotsiin siirtyneiden suomalaisten pääosan ovat muodostaneet ruumiillisen työn tekijät, todetaan tutkimuksessa ja tähdennetään muuton aiheina olleen pääasiassa työvoiman runsas kysyntä Ruotsissa sekä toisaalta joukkomittainen työttömyys Suomessa varsinkin vähän teollistuneilla alueilla. Muuttoliike on osaltaan helpottanut Suomen työllisyystilanteeseen kohdistunutta painetta, mutta toisaalta se on merkinnyt tällä hetkellä noin 60,000 parhaassa työiässä olevan henkilön työpanoksen menettämistä ulkomaisen teollisuuden hyväksi, sanotaan Sosiaalisen Aikakauskirjan julkaisemassa tutkimuksessa.

Tarkasteltaessa Ruotsissa asuvan suomalaisen työvoiman jakautumista toimialoittain vuosien 1948—1964 välisenä aikana voidaan tärkeimpänä havaintona pitää teollisuuden palveluksessa olevien suhteellisen osuuden jatkuvaa ja verraten jyrkkää kasvua. Vuonna 1948 vain neljännes suomalaisesta työvoimasta sai toimeentulonsa teollisuuden piirissä, mutta kuluvan vuoden alussa teollisuuden palveluksessa toimivien suhteellinen osuus oli noin 60 % koko suomalaisesta työvoimasta. Teollisuuden ohella maatalous — erityisesti metsätalous — ja kauppa ovat suomalaisten kannalta lähinnä tärkeimmät toimialat. Merkille pantavaa myös on, että kun vuonna 1948 Ruotsissa työskentelevistä suomalaisista 16% oli kotitaloustöissä, niin 1964 heitä oli vain 3%.

Tutkimuksen mukaan suomalaisen työvoiman voidaan katsoa levittäytyneen Ruotsin kaikkiin osiin, mutta enemmistö on sijoittunut Tukholman kaupunkiin ja Tukholman lääniin, joissa on asunut noin ⅓ maan suomalaisesta työvoimasta. Toinen huomattava suomalaisalue on Keski-Ruotsissa sijaitseva Västmanlandin lääni, jonka alueella on 10% kaikista Ruotsissa työskentelevistä suomalaisista.

PÄIVÄN PAKINA

MISTÄ PITÄISI KIRJOITELLA?

Vanha ystävämme Pietilä pistäytyi toimituksessa "onnellista uutta vuotta" toivottamassa ja samalla eräitä ajatuksia ilmaisemassa.

Siinä sellaisenaan ei tietysti ollut mitään erikoista, eikä siinäkään, että hän kävi onnentoivotuksensa esittämässä oikein kädestä puristaen. Oikeastaan olisi ollut ihme ja kumma, jos näin ei olisi tapahtunut.

Asiaan kuuluu myös, että Pietilä tuntee eräänlaista kankeutta, ellei vallan kiusaantumista, ennen jutustelun alkuun pääsyä. Mutta saatuaan toimituksen ainoassa vierastuolissa mukavan asennon ja imaistuaan muutamia vankkoja henkisavuja siitä väärävartisestaan, irtosivat vähitellen kielen jänteet ja niin alkoi jutustelu vanhaan tuttuun tyyliin.

Puhuttuaan hetken aikaa ilmoista, reumatismin kolotuksesta ja muista jokapäiväisistä, Pietilä kysyi aivan kuin sivumennen, että miksi ei Vapaus "kiellä emäntäväkeä miestensä tappamisesta"?

Yritimme vakuuttaa, että mitä tahansa huonoja tapoja joillakin vaimoihmisillä lieneekin, Canadan suomalaisten emännillä ei ole kuitenkaan tapana ukkorähjiään tappaa. "Päinvastoin he syöttävät, juottavat ja huoltavat monesti aivan liiankin paljon meitä perheen päiksi sanottuja äijänköriläitä", saimme vielä sanotuksi.

"Siinäpä se onkin", ehätti väliin ystävämme Pietilä ja veti nyt taskustaan esiin pienen leikkeleen, mistä luki harvaan ja hartaasti:

"Eräs spesialisti suosittelee uudeksi vuodeksi amerikkalaisille aviovaimoille seuraavanlaista päätöslauselmaehdotusta:

"Päätettäköön: Että vuonna 1965 minä lopetan toimenpiteet mieheni murhaamiseksi."

Kun emme käsittänyt, mistä kenkä nyt pusertaa, niin olimme vaiti ja se näkyi hieman kiusaavan Pietilää, joka puhalsi miltei yhtä suuria savupilvia kuin ne vanhanaikaiset puilla lämmitetyt veturit ylämäkeä puksuttaessaan.

"Kysymys on Paul W. Willis III nimisestä lääkäristä, joka on professorina Michiganin yliopistossa, selitti rauhalliseen tapaansa Pietilä, ja juuri tämä lääkäri oli mainitun lehtileikkeleen mukaan sanonut, että aviomiehet eläisivät kauemmin jos vaimot huolehtisivat kahdesta seuraavasta seikasta:

— Lakkaavat lastaamasta miestensä lautasia paisteilla ja voitelemasta miehen muita ruokia voilla, laardilla ja muilla eläinrasvoilla;

— Auttavat häntä (tarkoittaa ukkorähjää) vapautumaan tupakanpoltosta.

Ja viimeksimainitun yhteydessä "nainen voi auttaa asiaa parhaiten siten, että lopettaa itse tupakoinnin. Se olisi hyödyksi jommalle kummalle heistä tai molemmille.

"Ruokamuutokset, sanoi tri Willis, ovat sekä yksinkertaisia että halpoja.

"Tarjoilkaa (niille ukonjäriläille) kanaa, kalaa, rasvatonta lihaa, mistä on rasvat leikattu pois ja käyttäkää keitoksissa kasvisöljyjä; korostakaa kuoritun maidon ja sorbettien (vedestä, survotuista rusinoista, sitruunamehusta, sokerista jms. valmistettujen juomien) asemaa; vähentäkää kananmunien, pekonin ja muiden korkeasti rasvapitoisten ruokien määrää, hän esittää . . ."

Tässä vaiheessa Pietilä luki sarjan tri Willisin esittämiä tilastotietoja, joiden mukaan v. 1963 Michiganissa kuoli sydänkohtaukseen 27,483 henkilöä ja sen lisäksi vielä 8,163 ihmistä halvauskohtaukseen, kummatkin tauteja, joilla on vissit "suhteet ravintoon ja tupakointiin".

"Mutta hyvä ystävä", esitimme nyt puolestamme "mitä sinä perimmäiseksi kaikella tällä tarkoitat?"

"Sitähän minä, tuota, että tällaistenkin asiain käsittelyyn pitäisi kiinnittää huomiota lehdessämme."

Ja siihen ei voida sanoa muuta kuin "Amen".

Emme mitenkään aliarvioi terveyshuoltoasioita ja niihin liittyviä seikkoja. Myönnämme kernaasti senkin, että sitäkin asiaa käsittelevää ainehistoa on toisinaan melko helppo saada.

Toisaalta tässä on kuitenkin kysymys lääkärin alaa koskevista "erikoisaloista" Esimerkin vuoksi voimme sanoa, että allekirjoittaneen mielestä ylläesitetyt tri Willisin ajatukset tuntuvat melko johdonmukaisilta ja uskottavilta. Mutta toisaalta voisimme kuitenkin helposti hankkia joidenkin toisten lääkärien "perusteluja", joissa väitetään että esim. "eläinrasvojen vahingollisuutta" korostetaan liiankin paljon. Maallikkona emme voi tietenkään sanoa lukijalle mikä on tässä "ehdoton totuus".

Terveyshuoltoa käsittelevien kysymysten, kuten monien muidenkin erikoisalojen käsittely ei ole siis helppoa. Toisaalta, asian "vaikeus" ei saa tietenkään olla sen käsittelyn esteenä lehdessä. Siksi yritämme ottaa varteen Pietilän neuvon tässä asiassa. Samalla korostettakoon kuitenkin, että meidän lehtemme ei halua "kunniaa" esim. tri Willisin esityksistä siinäkään tapauksessa, vaikka ne olisivat sataprosenttisesti oikeita, eikä lehtemme voi liioin kantaa vastuuta hänen ajatustensa "luotettavuudesta". Mitä lehtemme tekee on se, että se välittää tietoja myös tällaisista, sanoisimmeko kiistanalaisista kysymyksistä joista lukijain on vedettävä omat johtopäätöksensä.

Tässä mielessä oli käsittääksemme lehdessämme käsiteltävä entistä enemmän muutakin ns. "kiistanalaisia" asioita siten, että ne tulisivat puiduksi sekä puolelta että toiselta. — Känsäkoura.

Toronton osasto osallistuu Suomi-Seuran nimenkeräykseen

Toronto. — Joulun ja uudenvuoden siirrot tehtiin täällä Torontossa kesämaan merkeissä. Kadut olivat lumesta vapaina ja joulun aikaan satoi vettä. Vesisade aiheutti sumuisen ilmanalan, jonka johdosta tapahtui paljon autokolareita ja tapaturmia. Kaikesta huolimatta kadut kuivivat pian ja uuteen vuoteen siirtyessä oli viikonloppu, jolloin ei tapahtunut yhtään kuolemaan johtanutta onnettomuutta. Tammikuun 2 päivän aamuna herättiin kovan lumipyryn vallitessa ja liikenneruuhkia sekä autokolareita syntyi kuin sieniä sateella. Silloin saatiin merkitä kaupungissa ensimmäisen tänä vuonna kuolemaan johtanut auto-onnettomuus, joka tapahtui Don Valleyn pikatiellä. Tätä kirjoittaessa on tämän vuoden aikana tapahtunut jo kaksi kuolemaan johtanutta auto-onnettomuutta Torontossa.

Toronton suomalaiset ottivat joulun ja uudenvuoden vastaan riemuiten ja juhlimalla. Joulujuhlia vietettiin useilla haaleilla ja kirkoilla. Allekirjoittanut oli tässä juhlassa Don haalilla. Don haalin joulujuhlassa oli lapsia lisääntyneessä määrässä ja oikein ennätysmäisesti. Kaikilla oli hauskaa, niin aikuisilla kuin lapsillakin. Porot oli jätettävä sinne laaksoon, sillä eihän niitä voinut tuoda sisälle. Lapset esittivät oikein kolminäytöksisen näytelmänkin ja se onnistui oikein kiitettävästi. Juhlassa oli muutakin ohjelmaa ja lopuksi syötiin joulupuuro ja muut herkut haalin alakerrassa.

Uudenvuoden vastaanottajaiset vietettiin myös vanhan tavan mukaan, kabaretti-malliin, ja haali oli tupaten täynnä iloista ja juhlivaa yleisöä.

Viime maanantaina pidetty osaston kokous antoikin kiitokset näiden juhlien järjestäjille ja toimihenkilöille, jotka tekivät suuren työn niiden valmisteluissa, niin että ne onnistuivat taloudellisestikin yli odotusten.

Toronton osaston vuosikokous pidetään sunnuntaina, helmikuun 7 päivän, alkaen kello 11 aamulla ja ravintolakomitea valmistaa kokousväelle päivällisen. Jokaisen osaston jäsenen, joka vain voi saapua kokoukseen, tulee olla paikalla, koska silloin valitaan uudet toimihenkilöt alkaneelle toimikaudelle. Viime kokouksessa valittiin joitakin ehdokkaita johtokuntaan ja puheenjohtajan ehdokas, mutta meidän täytyy valita lisää ehdokkaita vuosikokouksessa. Samoin siellä valitaan monet muut komiteat ja toimihenkilöt, joten jokaisen jäsenen tulisi ottaa huomioon vuosikokouskutsu ja saapua kokoukseen, sillä siten saame valittua kitkattomasti kaikki tarvittavat virkailijat ja koneistomme hyvään kuntoon.

Kokouksessa jaettiin myös Suomi-Seuralta Suomesta tulleita nimikeräyslistoja, joihin kerätään nimiä kaikilta suomalaisilta ja Canadassakin syntyneiltä. Tarkkaava Vapauden lukija onkin aikaisemmin huomannut, että Suomi-seuralla on aikomuksena pystyttää suomalaisten siirtolaisten muistopatsas Hankoon, Suomeen. Sen yhteydessä se haluaa vielä elossa olevien suomalaisten siirtolaisten ja heidän jälkeläistensä nimet patsashankkeen yhteydessä olevaan arkistoon ja me olemme lupautuneet auttamaan Suomi-Seuraa tässä yrityksessä. Nimien kerääjillä on siihen tarvittavat ohjeet ja tarkempi selostuskirjanen, joten tässä yhteydessä ei ole tarpeellista sitä enempi selostaa.

Jokaisen torontolaisen pitäisi seurata tarkasti Vapaudessa kerran viikossa julkaistavaa Don haalin kalenteria, josta näkee haalilla olevat eri tilaisuudet. Huomautan kuitenkin, että tammikuun 17 päivänä on Toimen Naisten järjestämät kahviaiset ja bingopaartit, alkaen kello 3 iltapäivällä. Sitten tammikuun 24 ja 31 päivinä esitetän hivelevän hauska huvinäytelmä **"Olenko minä tullut haaremiin?"**. Näytelmä alkaa kello 3 iltapäivällä ja sitä seuratessa saa jokainen varmasti nauraa sekä nauttia aivan tarpeekseen, joten pitäkää tämä muistissanne. Lopuksi vielä, vuosikokous olisi välttämättä painettava muistiin, siis helmikuun 7 päivänä, alkaen kello 11 aamulla.

Onnellista vuodenjatkoa kaikille Vapauden lukijoille. — Victor.

Urheilua

Lidia Skoblikova vuoden urheilija

Moskova. — Ensimmäistä kertaa valittiin Neuvostoliitossa nainen vuoden parhaaksi urheilijaksi. Tämän kunnian sai tänä vuonna pikaluistelija, tsheljabinskilainen Lidia Skoblikova, joka Innsbruckin talvikisoissa voitti kultamitalin kaikilla matkoilla ja korjasi nimiinsä myös vuoden 1964 maailmanmestaruuden.

Työttömyys on USAn nuorison kirouksena

Washington. — Puhuessaan joku aika sitten teollisuusmiesten neuvoston tilaisuudessa presidentti Johnson kosketteli myös eräitä tärkeitä taloudellisia ongelmia. Hän kehotti mm. etsimään ulospääsyä traagisesta tilanteesta, johon nuoret työttömät ovat joutuneet.

Työttömien määrä Yhdysvalloissa on keskimäärin 5 prosenttia, totesi presidentti ja piti tätä liian korkeana. Tilanne on huomattavasti vaikeampi nuorten työläisten keskuudessa, sillä heitä on työttömänä yli 14,5 prosenttia. Neekerinuorisosta on työttömiä lähes 30 prosenttia.

Don-haalilla on seurapelejä ja hauska näytelmä

Toronto. — "Lumisella porillla joulu kolkuttaapi" — laulettiin ennen, mutta tänä jouluna meidän torontolaisten joulu tulla kolkutti ihan lumettomalle portille ja joulupukki pujahti tupaan, ei suinkaan parta lumesta ja jäähileestä kiiltäen, vaan hikisenä ja vettä valuvana.

Niin oli jouluna, mutta annas olla kun Don haalilla oli vietty uusi vuosi, niin tuli vaan railakkain tanssein onnen toivein ja toivotuksin sekä sen päälle vähän levätty vuoden ensimmäinen päivä, niin jopa alkoi tulla lunta oikein runsain mitoin, ettei haluttanut tuvasta ulos lähteä. Koko kaupunkimme oli kuin morsian valkoisessa hunnussaan, jonka kauneutta lisäsi vielä lumisilla oksilla tuikahtelevat joulunkyntilät.

Niin alkoi uusi vuosi, "selkäviikot ja reikäleivät". Lapsena kysyin äidiltä, mitä tarkoitti tuo vuodenvaihteessa kuulemani sanapari ja sain selityksen, että uudelta vuodelta alkavat työntäyteiset kokonaiset viikot ja niiden aikana nähdään pöydässä ainoastaan reikäleipää siihen asti kunnes saapuu pääsiäispyhät, joiden mukana ilmaantuu pöytään vehnästä tai nisua, kuten sitä useissa paikoissa nimitetään.

Näin oli silloin vuosikymmeniä sitten. Nyt kun me elämme suuren kehityksen ja atomin aikakautta, meidän toivomuksemme on varmaan, että kaikilla maailman ihmisillä olisi riittävästi ruokaa ja riittävästi kaikkea sitä mitä välttämättömästi elämässä tarvitaan.

* * *

Don haalin naistenkerho alkaa tämän vuoden toimintansa järjestämällä oikein **suurbingon** tammikuun 17 päivänä kello 3 iltapäivällä. Tilaisuudessa tarjoillaan kahvia ja bingovoitot ovat todella hyvää sekä arvoskasta laatua.

Siis toivomme, että yleisö saapuu silloin suurin joukoin haalilla nauttimaan kahvista ja pelaamaan bingoa, jonka naiset järjestävät haalin ylläpitämisen hyväksi.

* * *

Tammikuun kahtena viimeisenä sunnuntaina esitetään Don haalin näyttämöllä riemastuttava huvinäytelmä "Olenko minä tullut haaremiin" — joo — joo — kyllä täällä on tapiseerattu, tuumii Manta, katsellessaan poikamiehen laittamaa lättytaikinaa. Manta parka, — jotta kysyykin, osaako Manta soittaa mandoliiniä, — miksi ei kysynyt osaako Manta kulkea avaimenreijästä ja osaako Manta laittaa ruokaa ilman rahaa.

Ja sitten vanha poika — jonka silmissä vilahtelee, joka puolella nuoria tyttölapsia, löytää kaiken kukkuraksi matkalaukustaan naisten ohkaisempia hepeneitä, ei siis ihme jos herääkin kysymys: "Olenko minä tullut haaremiin".

Näytelmä on täynnä huvittavia kommelluksia ja vaihtelua. Se on ollut harjoituksen alaisena hetken aikaa ja myöskin katsomossa istujista jokainen tietää entuudestaan, ettei Henry Huhtasen ohjaajatyö mene koskaan hukkaan, vaan kantaa mitä parhaimman tuloksen.

Siis menemme haalilla sunnuntaina, tammikuun 17 päivänä pelaamaan bingoa ja juomaan iltapäiväkahvit.

Sitten tammikuun 24 ja 31 päivinä menemme nauttimaan ja nauramaan sekä antamaan tunnustuksen todella sen ansainneesta työstä.

Tilaisuudet alkavat kello 3 iltapäivällä. Tervetuloa. — A.O.

— Vaimoni mielestä olen täydellinen joka suhteessa.

— Niin minä olen huomannut sen ainakin kerran.

— Niinkö, milloin?

— Silloin, kun hän nimitti sinua idiootiksi.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Rauhan, sosiaaliavun ja yleisen elintason kohottamisen puolesta taistelun 25-vuotisjuhlan merkeissä on seurapeli-ilta Port Arthurin Finnish haalilla keskiviikkona tammikuun 13 p., alkaen klo 7.30 ill. Hyviä voittoja ja vielä erikoispalkinto. Tervetuloa!

* * *

Canadan suomalainen uranuurtaja ja Fort Williamin asukas Victor Backman kuoli viime maanantaina McKellar sairaalassa. Hän oli syntynyt Suomessa ja oli kuollessaan 75-vuotias. Hän oli saapunut CPR:n rakennustyömaalle Regina, Sask., ja mennyt siellä avioliittoon. Sieltä hän tuli tänne Fort Williamiin v. 1920. Jälkeen jäi 2 poikaa, Victor ja Arthur, kaksi tytärtä Winnie ja Bertha, 15 lastenlasta ja 2 lastenlastenlasta. Etelä-Ontariossa on kaksi siskoa, Irene ja Annie, sekä täällä laaja toveri- ja tuttavapiiri.

* * *

Kumpikin Port Arthurin pormestari Laskin ja Fort Williamin pormestari Reed selittivät uuden vuoden ensimmäisissä valtuustojensa kokouksissa kaupungeissa tapahtuneen talouskasvua viime vuonna. Siitä huolimatta kumpikin ennustivat veroäyrin nousevan tälle vuodelle.

Fort Williamin pormestari myös arvioi, että ympäristön kunnat eivät osoita edistystä ja niissä tapahtuu rappeutuminen.

* * *

Port Arthruin piirin maa- ja metsäviraston edustajat ovat lähettäneet toimitsijoitaan eri alueille suorittamaan inventaarion "muusien" lukumäärään nähden. Kierros käsittää 80 eri paikkaa, sisältyen siihen sellaiset hyvät metsästysalueet kuin Black Sturgeon, Upsala, Graham, Northern Light Lake, Boreal Timber alue, Dog Riverin alue, y.m.

* * *

Koira pelasti haukunnallaan 8 hengen perheen tulipalosta Nolalussa. Noin kolmen aikaan yöllä oli William Martinin talo syttynyt tuleen joulukuun 30 päivänä. Koira oli ulkona ja herätti nukkujat jotka pelastuivat alusvaatteisillaan.

* * *

Arvioidaan vahinkojen nousevan 25,000 tulipalosta, joka riehui Drakulicin veljesten huoltoasemalla Sistosen kulmassa Kaministiquiasta tulevan Dawson tien yhtyessä valtamaantiehen no. 17.

* * *

Eric Lofgren kuoli äkillisesti joulun edellä täkäläisessä sairaalassa. Hän oli syntynyt Umeassa, Ruotsissa ja tullut Port Arthuriin 54 vuotta sitten, asuen nyt R. R. 2, Kaministiquia. Kuollessaan oli hän 70vuotias ja jälkeensä jäi vaimonsa Ella, poika Allan ja Tytär Alice sekä kaksi lastenlasta ja muita sukulaisia.

Lyydia Katajamäki, Grandview Lodge vanhainkodista kuoli sairaalassa joulukuun 25 pnä. Hän oli syntynyt Suomessa ja oli kuollessaan 73-vuotias. Jälkeensä jäi poika Jorma, tytär Toini, neljä lastenlasta ja 2 lastenlastenlasta. Hänet haudattiin Leeperin hautausmaahan Nolalussa sukulaisten ja ystävien saattamana. — ATH.

* * *

Port Arthur. — Canadan rauhankongressin puheenjohtaja, tri James Endicott puhuu Port Arthurin kirjaston auditoriumissa tammikuun 15 päivänä kello 7.45 alkavassa yleisessä kokouksessa. Tri Endicott puhuu äskeisestä matkastaan, jonka yhteydessä hän vieraili Ranskassa, Kambodshassa, Vietnamissa, Neuvostoliitossa, Saksassa, Itävallassa ja Intiassa.

Hän osallistui New Delhissa, Intiassa, pidettyyn "Rauhan ja kansainvälisen yhteistoiminnan maailman konferenssin" työhön 40 maan edustajain kanssa, ollen puheenjohtajana istunnossa, missä puhui Intian pääministeri Shastri. Hanoissa tri Endicott osallistui "Vietnamia tukevan maailman konferenssin" työhön, missä hän kohtasi mm. napal-pommituksen uhreja.

Kaikki tervetulleita tähän kokoukseen.

Tribunen 25-vuotisjuhlan merkeissä pidettäväksi suunniteltu West End Klubin seurapelitilaisuus pidetään Finnish haalilla torstaina tammikuun 21 pnä, alkaen kello 7.30, kuten on aikaisemmin ilmoitettu.

— ATH.

Kampanja laadusta leviää NL:ssa

Moskova, lauantaina. — Ryhmä Moskovan ja Leningradin tuotantolaitoksia on tehnyt aloitteen tuottamiensa teollisuustuotteiden laadun kohottamisesta kolmen—neljän vuoden kuluessa maailman valioluokan tuotteiden tasolle. Neuvostoliiton hallitus ja Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea tukevat aloitetta ja kehottavat laajentamaan kamppailua laadun nopean kohottamisen puolesta muihin kaupunkeihin.

Aloitteen tekijänä esiintyvät tuotantolaitokset ovat konkreettisesti tarkastaneet tuotteensa ja tehneet suunnitelmia niiden laadun kohottamiseksi lähivuosien kuluessa. Luultavasti tällä tavoin alkuun lähtenyt liike laajenee nopeasti koko Neuvostoliiton teollisuuteen, sillä esimerkiksi juuri vuoden vaihteen tienoilla ovat kaikki mahdolliset arvovaltaiset julkaisut korostaneet, että taloudessa ei tällä hetkellä ole tärkeätä suunnitelman täyttäminen vaan tuotteiden laadun nopea kohottaminen.

Kuumailmalaite hallan torjuntaan

Heikotkin hallat ovat hyvin tuhoisia esim. viini- ja tupakkaistutuksille hedelmätarhoille ja kasvimaille. Aikojen kuluessa on keksitty erilaisia menetelmiä ja välineitä hallan torjuntaan, mutta kaikilla niillä on omat hankaluutensa ja heikkoutensa. Jälleen on tulossa uusi laite, jonka sanotaan suojaavan ainakin heikommilta halloilta.

Eräs länsisaksalainen yhtymä on rytynyt tuottamaan hallantorjuntalaitetta, mikä asennetaan 6 metriä korkeaan mastoon. Siihen kuuluu erikoispoltin, joka toimii halvalla dieselöljyllä, sekä voimakas tuuletin, mikä puhaltaa kuuman ilman maahan 100 metrin säteellä.

Ensimmäinen tällainen hallantorjunta-asema on asennettu eräälle appelsiiniviljelmälle Sisiliaan, lähelle Syrakusaa. Siihen kuuluu kaikkiaan 30 mastoa varusteineen.

— Laitetta valmistavan yhtymän mukaan uutta menetelmää voidaan käyttää pienin muutoksin myös tuholaistorjuntaan, lannoitteiden levitykseen ja jopa keinokasteluunkin.

Tarkkailuasema kuuhun?

Moskova. — Neuvostoliittolainen tiedemies tri Ivan Akulinitshev sanoi viime sunnuntaina Pravdassa julkaisemassaan artikkelissa, että häntä on pyydetty suunnittelemaan kuuhun lähetettävä tarkkailuasema, jota astronautit voivat käyttää laskeuduttuaan kuun pinnalle.

Neuvostoliiton uutistoimisto TASS:in mukaan artikkelissa sanotaan, että tällainen asema voidaan lähettää kuuhun joko osina tai koottuna.

AINAKIN 40 MAASSA JUHLITAAN SIBELIUSTA

Helsinki. — Tasavallan presidentti ja rouva Kekkonen kunnioittivat läsnäolollaan valtioneuvoston järjestämää Sibelius-juhlavuoden avajaistilaisuutta vuoden ensimmäisenä päivänä Helsingissä. Juhlavuoden viettoon valmistuminen on osoittanut Suomen kansalle, että säveltäjämestariamme kunnioitetaan kautta maailman suurena luovana nerona. Jo nyt tiedetään eri puolille maailmaa ainakin 40 maassa järjestettävän yli 130 Sibelius-konserttia sekä lisäksi useita Sibelius-juhlia ja näyttelyitä, sanoi opetusministeri Jussi Saukkonen avatessaan juhlavuoden. Puheessaan ministeri Saukkonen kiitti myös juhlavuoden suojelijaa tasavallan presidenttiä. Juhlapuheen piti Suomen Akatemian jäsen, professori Joonas Kokkonen.

— Tänään alkanut juhlavuosi aiheuttaa sen, että monilla tahoilla joudutaan uudelleen arvioimaan säveltäjämestarimme elämäntyön merkitystä kansallisena ja kansainvälisenä ilmiönä. On varsin todennäköistä, että juhlavuoden aikana ilmestyvät tutkimukset ja arvioinnit tuovat esiin uusia piirteitä, sanoi akateemikko Joonas Kokkonen juhlapuheessaan. — Vaikka on kulunut jo lähes 40 vuotta Sibeliuksen viimeisen suurimuotoisen teoksen valmistuksesta, on ajan perspektiivi vieläkin liian lyhyt, jotta lopullisesti vakiintunut kuva olisi voinut syntyä. Emme voi nähdä varsinkaan nuoren Sibeliuksen säveltäjäprofiilia oikeasta näkökulmasta, ellemme aseta sen taustaksi kansallisen heräämisen ja nousun vuosikymmenien kuohuvaa suomalaista hengenelämää. Nuoren Sibeliuksen kehitykselle olivat kulttuurielämämme silloiset vilkkaat kansainväliset yhteydet ensiarvoisia. Jo opiskeluvuosinaan 1880 luvun lopulla hän sai tutustua moniin Helsingin Musiikkiopistossa toimineisiin ulkomaisiin muusikkoihin, joista merkittävin oli myöhemmin kuuluisuuteen kohonnut pianisti ja säveltäjä Feruccio Busoni. Luulen, että nämä varhaiset kansainväliset kontaktit ja nimenomaan hedelmällinen vuorovaikutus Busonin kanssa, joka jatkui seuraavinakin vuosikymmeninä, on tähänastisessa Sibelius-tutkimuksessa sivuutettu kokonaisuutena ottaen liian ohimennen. Opiskeluvuosineen Berliinissä ja Wienissä Sibelius oli luonut antoisan, monipuolisen yhteyden mannermaiseen säveltaiteeseen ennen kuin hänen oma kansallinen tyylinsä vuonna 1892 valmistuneessa Kullervo-sinfoniassa alkoi hahmottua.

— Kun Jean Sibelius hieman yli seitsemän vuotta sitten kuoli, sanoi Igor Stravinski antamassaan lausunnossa: "Ihailin hänen tapaansa elää." Omasta puolestani liittäisin tämän lauseen nuoreen Sibeliukseen, siihen tapaan, jolla hän kaikista usein ylipääsemättömistä vaikeuksista huolimatta kulki tietään asettamaansa päämäärää kohti.

"Suomi ja imperialistiset valtakunnat toisen maailmansodan aattona"

Neuvostoliiton Tiedeakatemian historian instituutin aikauskirjassa Novaja i noveshaja istoria numerossa 6/1964 on julkaistu Vladimir G. Fedorovin artikkkeli, jossa käsitellään talvisotaan johtaneita tapahtumia. Artikkelin otsikkona on "Suomi ja imperialistiset valtakunnat toisen maailmansodan aattona". Artikkeli on julkaistu Uudessa Suomessa 19. 12. 1964 (Väliotsikot US:n).

I

Suomen ja Neuvostoliiton laajat yhteiskuntapiirit viettivät vuoden 1964 syyskuussa näiden maiden välisten suhteiden uuden aikakauden — ystävällisten, hyvien naapurisuhteiden sekä laajan ja molemmille osapuolille hyödyllisen yhteistoiminnan aikakauden alkamisen 20-vuotispäivää. Näiden suhteiden antaman esimerkin pohjalla vakuuttui koko maailma havainnollisesti yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon ja keskinäisen ymmärtämyksen mahdollisuudesta ja välttämättömyydestä. Neuvostoliiton ja Suomen kansojen kehittyvä ystävyys vastaa sekä niiden omia elinetuja että yleisen rauhan lujittamisen asiaa.

Taantumukselliset piirit lännessä ja itse Suomessa eivät ole kuitenkaan lakanneet yrittämästä häiritä Neuvostoliiton ja Suomen välisen ystävyyden jatkuvaa lujittumista. Eräs niiden mieluisimpia menetelmiä on neuvostoliittolais-suomalaisten suhteiden historian väärentäminen, erikoisesti toisen maailmansodan aattoa koskevalta osalta. Tuskinpa Suomen historiasta löytyy toista vaihetta josta porvarilliset tekijät olisivat kirjoittaneet niin paljon tapahtumien todellista kulkua vääriteleviä kirjoja, kirjasia ja artikkeleita. Niissä yritetään palauttaa arvoon länsivaltojen politiikka Suomen suhteen ja tätä politiikkaa tukeneet suomalaiset valtiomiehet, saattaa Neuvostoliiton rauhantahtoinen politiikka huonoon valoon ja siirtää Neuvostoliiton kannettavaksi vastuu Suomen joutumisesta mukaan toiseen maailmansotaan.

Historialliset tosiasiat todistavat kuitenkin päinvastaista. Koko olemassaolonsa ajan Neuvostoliitto on harjoittanut järkähtämättömästi ja lujasti rauhan ja ystävyyden politiikkaa Suomen valtioon nähden, kunnioittanut sen vapautta ja itsenäisyyttä ja pyrkinyt jatkuvasti lujittamaan suhteitaan siihen.

Toisenlaisen, Suomen kansan eduille vihamielisen asenteen omaksuivat imperialistiset valtakunnat. Historiassa on säilynyt monia esimerkkejä siitä, miten imperialistit Suomen taantumuksellisten poliitikkojen apuun nojaten ovat yrittäneet suuremmassa tai pienemmässä määrässä käyttää Suomea hyväkseen taistelussa Neuvostoliittoa vastaan. Neuvostovastaisten seikkailujen politiikka maksoi Suomen kansalle melkoisia uhreja ja edisti epäluottamuksen syntymistä Suomen ja Neuvostoliiton kansojen välillä. Historiasta saatu kokemus osoittaa, että hyvien naapurisuhteiden rikkoutuminen on joka kerta hyödyttänyt vain imperialististen valtojen aggressiivisia piirejä.

Eräs vaihe, jolloin Suomen kansan ulkoiset ja sisäiset viholliset onnistuivat tietyssä määrin toteuttamaan aikeensa, on toisen maailmansodan aatto.

1930-LUKU

Olisi väärin aloittaa Suomen toiseen maailmansotaan mukaanjoutumisen esihistoria vuoden 1939 lokakuussa käydyistä neuvotteluista, kuten porvarillisessa historiankirjoituksesta tavallisesti tehdään. Tätä kysymystä on välttämätöntä tarkastella 30-luvun yleisen kansainvälisen tilanteen ja Suomen hallitsevien piirien sen aikaisen politiikan yhteydessä.

Yleismaailmallinen talouspula vv. 1929—1933 kärjisti imperialismin ristiriitoja ja työnsi sitä uuteen sotaan. Etsiessään ulospääsyä kriisistä kansainvälinen taantumus kehitti laajan neuvostovastaisen kampanjan jonka tarkoituksena oli "ristiretken" valmisteleminen Neuvostoliittoa vastaan. Tärkeän osan antoivat imperialistit suunnitelmissaan Neuvostoliittoon rajoittuville valtioille, Suomi mukaanluettuna. Imperialistien huomiota kiinnitti ennen kaikkea sen erittäin edullinen maantieteellinen ja strateginen asema: Leningradin ja muiden Neuvostoliiton teollisuuskeskusten, Neuvostoliiton ja länsivaltojen kauppateiden sekä Murmanskin — Neuvostoliiton ainoan jäätymättömän pohjoisen sataman — välitön läheisyys ja Neuvostoliiton rajan suuri pituus — yli 1,000 km. Heitä kiinnostivat myös Suomen ihmisreservit tykinruokana sodassa Neuvostoliittoa vastaan.

Länsivallat aikoivat täysin määrin käyttää hyväkseen Suomen hallitsevien piirien neuvostovastaista mielialaa, jonka oli synnyttänyt ennenkaikkea luokkaviha maailman ensimmäistä sosialistista valtiota kohtaan sekä pelko sen innoittavan esimerkin vaikutuksesta Suomen työtätekeviin. Tähän on vielä lisättävä suomalaisten monopolien pyrkimys saada haltuunsa Neuvosto-Karjalan luonnonrikkaudet ja nationalististen piirien aikomus "Suur-Suomen" luomisesta.

Taantumusvoimien perustukena ja johtajana Suomessa oli kokoomuspuolue, jonka pää-äänenkannattaja Uusi Suomi kirjoitti toukokuussa 1931 suoraan, että Suomen velvollisuus on olla taistelun aloittajana Itää vastaan. Neuvostovastaisen suuntauksen harjoittamisessa kokoomuslaiset nojautuivat muissa puolueissa oleviin kannattajiinsa (Kivimäki ja Erkko edistyspuolueessa, Procope ja Witting ruotsalaisessa kansanpuolueessa, Tanner sosialidemokraattisessa puolueessa jne) sekä 20-luvulla ja 30-luvun alussa perustettuihin lukuisiin fasistisiin järjestöihin ennenkaikkea Isänmaalliseen Kansanliikkeeseen ja Akateemiseen Karjala-Seuraan.

Suomen julistamasta "puolueettomuudesta" huolimatta sen ulkopolitiikan neuvostovastainen suuntaus oli selvästi nähtävissä koko 30-luvun ajan. Tähän eivät vaikuttaneet enempää presidenttien ja hallitusten kuin vallassa olevien puolueidenkaan vaihdokset, Suomen taantumuspiirit suuntautuivat niihin valtioihin, jotka kyseisellä hetkellä asennoituivat vihamielisesti Neuvostoliittoon nähden. Selvimmin tämä linja on muotoiltu vv. 1931—1937 Suomen presidenttinä olleen P. Svinhufvudin lausunnossa: "Jokainen Venäjän vihollinen tulee aina olemaan Suomen ystävä . . ." Siihen aikaan, kuten presidentti U. Kekkonen äskettäin totesi, se oli melkoisen laajojen suomalaisten piirien tunnus.

SUHTEIDEN KEHITTYMINEN SAKSAAN

Suomi joutui alusta lähtien voimakkaaseen taloudelliseen ja poliittiseen riippuvaisuuteen imperialistisista valtioista. 20-luvun lopussa ja 30-luvun alussa Englanti näytteli hallitsevaa osaa Suomen taloudessa, erikoisesti pankkialalla ja ulkomaankaupassa. Sitten Englannin vaikutus alkoi heiketä. Pyrkiessään lähentymään Saksaa Englanti solmi sen kanssa v. 1935 merisopimuksen, joka loi rajoittamattomat edellytykset Saksan ylivallan pystyttämiseen Itämerelle. Tämä vaikutti myös ulkopoliittiseen suuntaukseen Suomessa, joka pyrki aina nojautumaan kyseisellä hetkellä voimakkaimpaan valtioon.

Suomen nopeaa Hitler-Saksaan lähentymistä edistivät myös muut seikat. Suomen porvaristolla oli Saksaan pitkäaikaiset historialliset siteet, jotka olivat erikoisesti lujittuneet sen johdosta, että keisarilliset joukot suorittivat Suomeen v. 1918 intervention työväen vallankumouksen kukistamista varten. Eivätkä hitleriläiset sattumalta löytäneet Suomessa tukea yksistään fasistisissa järjestöissä, vaan myös pankkiirien, suurten teollisuusmiesten ja suurmaanomistajien sekä sotilaspäällystön ja korkeimman virkamiehistön keskuudessa. Erikoisen voimakkaat olivat saksalaisystävälliset mieliajat armeijassa, jonka upseerit olivat saaneet sotilaskoulutuksensa Saksassa tai opiskelleet saksalaisten sotilasoppikirjojen mukaan. Suomen armeijan upseeriston valtaosa kannatti kiinteiden siteiden solmimista hitleriläisiin ja harjoitti vastaavaa painostusta hallitsevia piirejä kohtaan. Suomalainen poliitikko C. Frietsch totesi, että saksalaisten ei tarvinnut perustaa Suomeen nimetöntä viidettä kolonnaansa, joka olisi toiminut samoin kuin Hollannissa, Belgiassa ja Norjassa — Suomen viralliset piirit liiankin halukkaasti pyrkivät yhteistoimintaan saksalaisten kanssa.

Fasistisen komennon lujittumisen Saksassa ja Hitlerin mainostaman Itä-Euroopan valloitusohjelman ottivat Suomen äärimmäiset oikeistopiirit vastaan innostuneesti. Ne toivoivat, että sotilaallisesti voimakas Saksa voi lujittaa Suomen asemaa ja tukea sen Itä-Karjalaan kohdistuvia vaatimuksia. Kokoomuspuolueen puoluekokouksessa marraskuussa 1935 esitettiin vaatimus yhteyksien laajentamisesta hitleriläisen Saksan kanssa.

Tosin eduskunta hyväksyi joulukuussa 1935 Mannerheimin ja silloisen pääministeri Kivimäen aloitteesta lausunnon, että Suomi noudattaa ulkopolitiikassaan puolueetonta skandinaavista suuntausta. Suomen myöhemmän ulkopoliittisen suuntauksen erittely kuitenkin osoittaa, että "puolueettomuuden" julistaminen merkitsi käytännössä Suomen hallitsevien piirien kieltäytymistä rauhaan ja kollektiivisen turvallisuuden politiikasta sekä vihamielisen suhtautumisen säilyttämistä Neuvostoliittoa kohtaan. Suomi "tulee pitämään kiinni venäläisvastaisesta suuntauksesta vaikka onkin yhteistoiminnassa pohjoisten naapurimaiden kanssa" vakuutti Suomen ulkoministeri Hackzell Saksan Suomessa olleelle lähettiläälle Blücherille pian yllämainitun lausunnon hyväksymisen jälkeen.

Suomen julistama "puolueettomuus" oloissa, jolloin kollektiivisen vastarinnan mahdollisuudet hyökkääjiä vastaan eivät vielä olleet loppuun käytetyt, oli Hitler-Saksalle edullista. On sangen vaikea löytää tuolta kaudelta kansainvälisiä kysymyksiä, joissa Suomen asenne ei olisi vastannut Saksan etuja. "Puolueettomuuden" ja suurvaltojen asioihin sekaantumattomuuden varjolla Suomi pidättyi kaikista rauhan puolustamisen toimenpiteistä. Aikakauslehti Soihtu totesi, että "puolueettomuspolitiikassaan meidän hallituksemme on antanut siunauksensa Abessinian valloitukselle, Itävallan orjuuttamiselle, Kiinan hävittämiselle, Tshekkoslovakian silpomiselle ja Italian ja Saksan valloitussodalle Espanjassa". Kuten tunnettua vaati Saksa Skandinavian mailta ehdotonta kieltäytymistä kollektiivisesta turvallisuusjärjestelmästä. Lokakuussa 1938 Berliiniin suorittamansa vierailun aikana Suomen ulkoministeri Holstia varoitettiin, ettei Suomen tule liittyä mihinkään liittoihin. Tällä tarkoitettiin ennen kaikkea liittoa Englannin, Ranskan ja Neuvostoliiton kanssa.

(Jatkuu)

Huvimatka Suomeen 1965

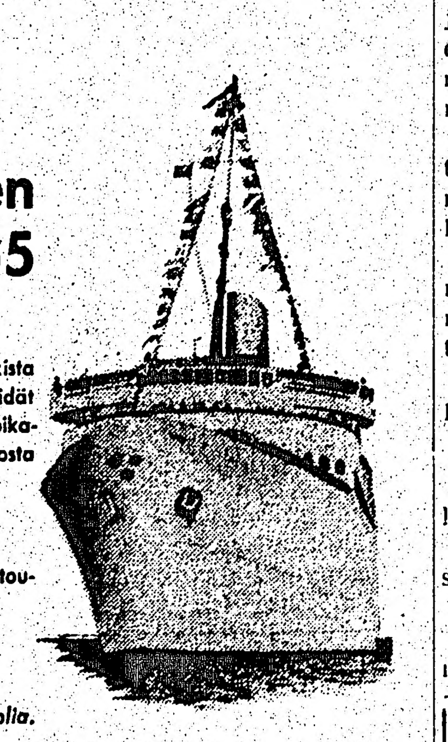

M.S. GRIPSHOLM

ottaa toukokuun 1 p. 1965 New Yorkista noin 270 Suomi-matkustajaa, vie heidät Göteborgiin, mistä S.A.L. SPECIAL pikajuna kuljettaa joukon Tukholmaan, josta taas erikoislaiva

SUOMI/FINLAND SPECIAL "S/S BIRGER JARL"

"purjehtii" HELSINKIIN saapuen sinne touk. 11 p. klo 2.30 p.m.

KESKEYTYMÄTÖN — VAIVATON — JUHLAMATKA.

Ei hotelliyöpymisiä. Ei matkatavarahuolia.

Matkanjohtaja: Mr. Carl E. Waselius, SAL:n Montrealin konttorin johtaja.
Matkanemäntä: Mrs. Katri Ekman, New Yorkista.

Pyytäkää lisätietoja ja kiirehtikää tekemään paikkavarauksenne heti.

* * * *

MUITA SWEDISH AMERICAN LINE'N LAIVAVUOROJA 1965.

New Yorkista:		Göteborgista:	
KUNGSHOLM	toukok. 19	GRIPSHOLM	toukok. 22*
GRIPSHOLM	kesäk. 1	KUNGSHOLM	kesäk. 12*
KUNGSHOLM	kesäk. 23	GRIPSHOLM	kesäk. 16*
KUNGSHOLM	heinäk. 17	KUNGSHOLM	heinäk. 6
KUNGSHOLM	elok. 9*	KUNGSHOLM	heinäk. 28
GRIPSHOLM	elok. 24*	KUNGSHOLM	elok. 21
GRIPSHOLM	syysk. 18*	GRIPSHOLM	syysk. 7
GRIPSHOLM	jouluk. 1*	GRIPSHOLM	jouluk. 28*

*Säästökausi.

Matkatavarat voidaan lähettää suoraan New Yorkista Helsinkiin tai Turkuun.

Kustantakaa sukulaisenne Amerikkaan
Sukulaismatka Suomesta Göteborgin kautta M.S. GRIPSHOLMILLA kesäk. 16 p. Paluu elok. 24 p. 25 %:n matka-alennus.

Ottakaa yhteys matkatoimistoonne tai suoraan

Swedish American Line

325 Logan Ave., Winnipeg 2, Man.
1255 Phillips Square, Montreal 2, Que.

Ruotsin Amerikan Linjaa edustaa:

VAPAUS TRAVEL AGENCY

100 ELM ST. WEST SUDBURY, ONTARIO

Soittakaa meille kaikista vakuutuspulmistanne — — Meillä on yli 20 vakuutusyhtiötä, jotka kauttamme palvelevat Teitä — — Me vakuutamme Teille kaiken minkä voi vakuuttaa — —

O. K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED
(suomea puhutaan)

697 Bay St., Toronto 2-B, Ont. Toimistopuh. EM. 6-8586
O. NUMMINEN HELEN HIRVONEN
kotiin HI-4-3356 kotiin WA 3-4378

Irvokkaan hauska
MARK TWAIN'in KIRJAUUTUUS
"MATKAKIRJEITÄ MAASTA"
NYT SAATAVANA

215 sivua Hinta sid. $3.70

Kaikki DeVoton kokoama aineisto on sellaista, mitä Twain ei eläessään julkaissut. Monissa kirjoitelmissaan hän näet hälkäilemättä pilkkaa ihmisten tekopyhyyttä, hauskan irvokkaasti tosin, mutta myös viiltävästi maallin osuen.

Teoksen toisena hallitsevana piirteenä on mielikuvituksen raisu leikki: ajatus samoaa pitkin ja poikin luomakuntaa muinaisaikojen jättiläisliskoista mikroskooppiseen atomiin, joka "huvikseen vaeltelі vesipisaran mahtavien taivaanrantojen välillä".

"Matkakirjeitä maasta" sisältää suurimman osan Bernard DeVoton toimittamasta Twain-valikoimasta "Letters from the Earth", joka ilmestyi Amerikassa vasta v. 1962 kustantajan saatua kirjailijan tyttären suostumuksen.

Tilatkaa jo tänään osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Universal Electric Co.
KYÖSTI JOKINEN, omistaja
Kaikkea alaan kuuluvaa työtä
SÄHKÖSAUNANKIUKAITA
Puh. 675-2724 Sudbury

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
62 Eyre St.; Spruce kadun kulm.
SUDBURY

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

CSJ:n Sudburyn osaston johtokunnan kokous pidetään Finnish haalilla maanantaina, tammikuun 11 päivänä alkaen kello 7.30 illalla.

"Sävel"-kuoron harjoitukset ovat keskiviikkoisin kello 7.30 ill.

Melody-orkesterin harjoitukset ovat maanantaisin kello 7.30 ill.

Lainakirjasto on avoinna keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Osaston perhejuhla pidetään Finnish-haalilla tammikuun 10 päivänä alkaen klo 2 ip.

Kevätkarnevaalikomitea kokoontuu tammikuun 10 päivänä heti perhejuhlan päätyttyä.

CSJ:n Sudburyn osaston vuosikokousta valmistava kokous pidetään Finnish haalilla sunnuntaina, tammikuun 17 päivänä, alkaen klo 2 ip. Kokouksessa annetaan raportti CSJ:n edustajakokouksesta.

Näytelmäkurssit jatkuvat ensi torstaina kello 7.30 illalla.

"Uusi pörriäinen" esitetään toisintana Finnish-haalilla sunnuntaina, tammikuun 24 päivänä, alkaen kello 2 iltapäivällä.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Nikkelialueen kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on saatu jälleen yksi lahjoitus. Martha Lehto, Wahnapitaesta, Ont., on lahjoittanut 2 dollaria. CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoittajalle.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

Otto Wiitasalo kuoli perjantaina

Sudburyn seudulla hyvin tunnettu kansalainen, Otto William Wiitasalo, Azildasta, Ont., kuoli Sudburyssa St. Joseph's sairaalassa perjantaiaamuna, tammikuun 8 päivänä. Hän oli kuollessaan 81 vuoden ikäinen.

Suremaan jäi lähinnä hänen vaimonsa Riikka, Azildassa, Ont., ja poikansa Leo Lahti perheineen Sudburyssa, kaksi tytärtä, mrs. Percy Coombs perheineen Azildassa Ont., ja mrs. Aimo (Rauha) Mäki perheineen Sudburyssa, Ont., viisi lastenlasta ja kaksi lastenlastenlasta sekä kaksi veljeä ja siskoa Suomessa.

Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch St., ja on siellä nähtävänä kello kolmesta alkaen lauantaina iltapäivällä.

Wiitasalo haudataan mainitun toimiston kappelista Park Lawn hautausmaahan maanantaina, tammik. 11 pnä kello 2 ip.

Sävel kuoron jäseniä on pyydetty saapumaan maanantaina Jackson & Barnardin hautaustoimistoon Otto Wiitasalon hautajaisiin.

Valtuusmies Germa ja pormestari oli sanaharkassa

Sudburyn kauppakamarin arvostelija, valtuusmies Bud Germa sai tiistai-iltana pormestari Joe Fabbrolta moitteita arvostellessaan valtuuston ehdotusta kauppakamarin jäsenpaikan täyttämisestä vuodelle 1965.

Valtuusmies Germa sanoi, että hänen kantansa mukaan ei ole asianmukainen se ehdotus, että kontrolleri Louis Desmarais nimitettäisiin kauppakamarin jäsenpaikan täyttäjäksi valtuustossa.

Hänen antamansa syy oli se, että kontrolleri Desmarais on itse Sudburyn alueen kauppakamarin jäsen ja tästä johtuen on olemassa mahdollisuus, jotta hänen lojaalisuutensa [illegible] yhteen omien etujensa ja valtuuston etujen kanssa joita hän myös joutuisi edustamaan. Kontrolleri Desmarais oli valtuuston edustajana kauppakamarissa vuonna 1965.

[illegible] hänet edustajaksi kauppakamariin [illegible] sama kuin lähettää [illegible] merirosvopäällikön ottamaan [illegible] merirosvoja", huomautti [illegible] Germa.

[illegible] Fabbro kysyi valtuusmieheltä, että minkälaisin [illegible] tavalla jakautuvan [illegible] ssa?

[illegible] ko, että minun täytyy vastata [illegible] kysymykseen", vastasi [illegible].

[illegible] täytyy vastata kysymyk[illegible] sista, että todellisuudessa [illegible] syytöksen valtuuston [illegible] kohtaan", laukaisi pormestari Fabbro.

"Niin kauan kuin kauppakamari [illegible] varoja (viitaten kaupungin vuosittain kauppakamarille antamaan $2000 avustukseen), minulla on oikeus arvostella sitä", vastasi valtuusmies Germa.

"Älkää tehkö siitä selvää syytöstä valtuuston jäsentä vastaan", pormestari huusi takaisin. "Tämä on häpeällistä. Te olette täydellisesti poissa järjestyksestä."

Sanahakka lauhtui kun valtuusmies Andy Royn tekemä ja valtuusmies German kannattama ehdotus joutui käsittelle valtuuston kokouksessa. Ehdotuksessa vedottiin, että valtuusto nimittäisi edustajansa kauppakamariin vasta sen jälkeen kun kaupunki on laatinut menoarvionsa.

Päätöksenteossa siitä kenen pitäisi edustaa valtuustoa kauppakamarissa kontrolleri Neil Birney hävisi Desmaraisille yhdellä äänellä. Ratkaiseva ääni tuli pormestarilta. Desmarais edustaa valtuustoa kauppakamarissa toista peräkkäistä vuotta.

Tilatkaa Vapaus!

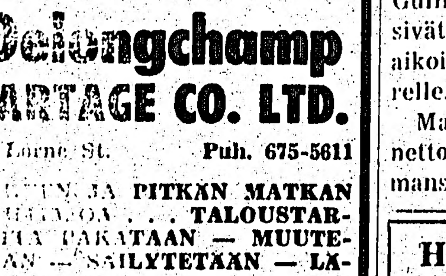
Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN [illegible] . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Valtuusto nimitti edustajansa eri komiteoihin komissioihin ja lautakuntiin

Viime tiistaina pidetyn Sudburyn kaupunginvaltuuston kokouksen viimeiset kaksi tuntia käytettiin melkein kokonaisuudessaan vakituisten komiteoiden, lautakuntien ja toimitsijain nimittämiseen.

Kaupungin kiinteimistökomiteaan nimettiin: Puheenjohtajaksi valtuusmies Les McDonald; jäseniksi valtuusmiehet Gerry Blais, Hector McDonald ja Bud Germa sekä kontrolleri Grace Hartman.

Yleisten töiden komiteaan: Puheenjohtajaksi valtuusmies Bob Keir; valtuusmiehet Bill Baby, Tony DeMarco, Jack Raftis ja kontrolleri Neil Birney.

Liikennekomiteaan: Valtuusmies Maurice Lamoureux puheenjohtajaksi; valtuusmiehet Tom Zaitz, Andy Roy, Vic Whalen ja kontrolleri Jim Cormack.

Valtuuston äänestyskomitea jäi samaksi kuin viime vuonnakin ja siihen kuuluvat valtuusmiehet Les McDonald, Bud Germa ja Vic Whalen.

Kaupungin erikoinen rahoituskomitea jäi myös samaksi kuin viime vuonnakin: Pormestari Joe Fabbro ja kontrollerit Desmarais, Birney, Hartman, Cormack ja valtuusmiehet Keir, Raftis sekä Whalen.

Valtuuston edustajaksi siviilipuolustusjärjestöön nimitettiin valtuusmiehet Lamoureux ja Roy. Lentokenttäkomissionissa ovat kontrolleri Hartman ja valtuusmiehet Lamoureux sekä Sam Rothschild.

Valtuusmies Keir päästettiin vapaaksi eläinsuojeluyhdistyksen edustustehtävästä hänen omasta pyynnöstään ja siirrettiin edustajaksi lastensuojeluyhdistykseen. Eläinsuojeluyhdistykseen nimettiin edustajaksi valtuusmies Tom Zaitz.

Kun kaupungin uudestaanrakentamiskomitea perustetaan myöhemmin tänä vuonna, niin valtuustoa edustaa tässä komiteassa kontrolleri Neil Birney ja valtuusmies Raftis.

Valtuusto nimitti uudestaan kaikki puisto- ja ajanvietekomitean jäsenet ja valtuuston edustajiksi tulivat valtuusmiehet Roy ja Hector McDonald.

Tänä vuonna esiintyy uusia kasvoja Arena-komissiossa, johon valtuusto nimitti seuraavat henkilöt: D. Stortini, Steve Wilson, Ernie Savard, Guy Lemieux, Lloyd Valin ja valtuuston edustajiksi valtuusmiehet Baby sekä Blais. Savard on uusi tulokas tässä komissiossa.

Kirjastolautakuntaan nimettiin valtuuston edustajaksi valtuusmies Bud Germa.

Kaupungin puidenistutuskomiteaan nimettiin kolme uutta jäsentä ja komiteaan kuuluvat seuraavat henkilöt: Grant Garette, mrs. A. B. McLennan, O. Sawchuk, A. Mooney, Ken Hoop, Herb Bisset, R. Meredith M. Martin, Ron Jansen, Bob Rhodes ja Charles Martindale sekä valtuuston vapaaehtoisena edustajana Grace Hartman ja Jim Cormack.

Valtuusto nimitti uudestaan kaupungin edustajat Sudburyn alueen terveysvirastoon, johon kuuluivat seuraavat henkilöt: Tri F. O. Dixon, tri G. Paquette ja valtuusmies Les McDonald.

Valtuuston edustajaksi teollisuuskomissioon nimitettiin toiseksi vuodeksi valtuusmies DeMarco.

Valtuuston edustajaksi Junction Creek Conservation-hallintaan nimitettiin kontrolleri Cormack ja valtuusmies Zaitz sekä kaupungin insinööri T. Hennessy.

William Hotti kuoli Windsorissa

Sudburyn alueella hyvin tunnettu henkilö Penage järvellä turistipaikkaa pitänyt William A. (Bill) Hotti kuoli kotonaan Windsorissa torstaiaamuna sydänhalvaukseen. Hän oli kuollessaan 66 vuoden ikäinen.

Mr. Hotti muutti Sudburysta Windsoriin 1940 luvulla, mutta kävi täällä vierailuilla joka vuosi.

Lähinnä jäi suremaan hänen vaimonsa Signe ja yksi tytär, mrs. Helen Brietensten Windsorissa sekä yksi veli Larry Hotti Whitefishissä ja yksi lastenlapsi. Hänen tyttärensä May-Marie kuoli vuoden 1964 lokakuussa.

Mr. Hotti haudataan tänä lauantaina Andersonin hautaustoimistosta Windsorissa, Victoria Memorial hautausmaahan.

Kolme rikosjuttua korkeimman oikeuden listalla

Kolme rikossyytettä joutuu lautamiesoikeuden harkittavaksi ensi tiistaina, kun kuusiviikkoinen Ontarion korkeimman oikeuden istunto alkaa Sudburyssa.

Oikeudenkäyntiä odottavat 32-vuotias Leo Owsjanikov, 42-vuotias Roland Martin ja 39-vuotias Karl Malmberg.

Owsjanikow on syytettynä erään 23-vuotiaan naisen raiskaamisesta. Kyseessäoleva nainen todisti alustavissa kuulusteluissa, että Owsjanikow otti hänet autoonsa lokakuun 24 päivänä ja kuljetti hänet yksinäiselle paikalle Moonlight Roadille, jossa raiskauksen sanotaan tapahtuneen.

Martin on syytettynä poliisin lahjontayrityksestä viime toukokuun 22 päivänä, jolloin hänen sanotaan tarjoneen etsiväkersantti George Naultille ja apulaispoliisipäällikkö Bert Guilletille rahaa jotta nämä pysyisivät poissa pelipaikasta, jonka hän aikoi perustaa Borgia-kadun varrelle.

Malmberg on syytettynä auto-onnettomuuden johdosta, jossa sai surmansa 24-vuotias Gayle Burton.

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt.
Kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
edesmenneen ystävän ja entisen työtoverin
Matti Poutasen
muistolle
VERNER SAINIO
R. R. 3 Sudbury, Ont.

KUOLLUT
Otto Viljami Wiitasalo
Azildasta, kuoli St. Joseph' sairaalassa, perjantaiaamuna, tammikuun 8 pnä 1965, ollen 82. ikävuodellaan.
Lähinnä suremaan jäivät vaimonsa Riikka, Azildassa, poikansa Leo Lahti, Sudburyssa, kaksi tytärtä mrs. Percy Coombs (Mary), Azildassa ja mrs. Aimo Mäki (Rauha), Sudburyssa; kaksi veljeä ja siskoa Suomessa sekä viisi lastenlasta ja kaksi lastenlastenlasta.
Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch St. Nähtävänä jälkeen klo 3 lauantaina. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista, maanantaina, kello 2 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan.

SUOMEN
viikko- ja kuukausijulkaisuja saatavana kirjakaupastamme

"APU"
Numerot 48—49—50
Irtonumeron hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Valitut palat"
Tammikuun numero
Irtonumeron hinta 40c
Postitse 45c

Neuvostoliitto
No. 88—90—91—93—94
Kerran kuussa ilmestyvä kuvalehti
HINTA 25c — Postitse 35c

"SEURA"
No. 49—50
Koko perheen lehti
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Viikonloppu"
Saatavana No. 40—41—42—43—44—45—46—47—48—49—50
Irtonumeron hinta 35c
Postitse lähetettynä 40c

"Hopeapeili"
Saatavana No. 12
Irtonumeron hinta 60c
Postitse lähetettynä 65c

"Kotiposti"
Irtonumerno hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Me naiset"
No. 39—42—43—44—45—46—47—48—49—50
Irtonumeron hinta 40c
Postitse lähetettynä 45c

"Suomen Kuvalehti"
No. 48—50
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita yllämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
100 Elm St. West, Sudbury
Ontario
P.O. Box 69

Kahden veljeksen yhteenajossa kuoli 3 ihmistä

Vallee Junction. — Autot, joissa oli kahden veljeksen perheet, törmäsivät torstaina yhteen sillä seurauksella, että kolme ihmistä kuoli, mukaanlukien mies ja nainen joilla kummallakin on aikaisemmin ollut toinen aviopuoliso.

Tapaturmassa kuoli Quebec Citystä kotiaan Beaucevillea kohti matkalla ollut 52-vuotias tri Charles-Edouard Cliche ja hänen 42-vuotias rouvansa Georgette, sekä ensinmainitun veljen 63-vuotias aviovaimo, mrs. Wilfrid Cliche, joka oli miehensä kanssa toisessa autossa. Tri Wilfrid Clichen sanotaan olevan vakavassa tilassa Quebec Cityn eräässä sairaalassa. Tri Clichen vaimon 18-vuotias tytär Helene Levesque (entisestä avioliitosta) ja eräs viides henkilö loukkaantui lievemmin.

Tri Clichen ensimmäinen aviopuoliso ja heidän tyttärensä kuolivat liikennetapaturmassa Dorchesterin alueella joulukuussa 1961. Hänen nykyisen vaimonsa mies Jean-Marie Levesque kuoli Lake St. John alueella 1953 tapahtuneessa onnettomuudessa.

Onnettomuuden sanotaan tapahtuneen liukkaalla maantiellä.

Leninin kirjastossa 22 milj. nidettä

Moskova. — Moskovassa sijaitsevassa Leninin kirjastossa on nykyisin 22 miljoonaa nidettä 173 eri kielellä. Kirjastossa käy vuosittain 2,700,000 henkilöä lainaten keskimäärin 13 miljoonaa kirjaa tai muuta painotuotetta vuodessa. Kirjaston työntekijät antavat vuodessa noin 140 miljoonaa erilaista kirjallista tietoa asiakkaille.

Kirjasto järjestää säännöllisesti erilaisia kirjojen ym. painotuotteiden näyttelyjä. Venäjän ym. kielisten kirjojen pysyvä näyttely uusitaan säännöllisesti kerran viikossa.

Tähtitaivaan kirkkaimpana kimmeltävä tähti Lissukka Lollotar soitti kiihtyneenä ystävättärelleen.

— Et arvaa, miten minun on käynyt.

— En arvaakaan.

— Sihteerini sekosi jossain vaiheessa kirjanpidossaan, ja nyt minulla on kaksi avioeroa enemmän kuin vihkiäisiä.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Hyvä ateria on kuin runo

Vaikka Roger Grosjean on mestarikokki hän ei muiden virkaveljiensä tavoin halua varjella reseptisalaisuuksiaan, vaan on ihastunut esimerkiksi saadessaan kertoa, miten hän valmistaa kanaa argentiinalaiseen tapaan.

—Otan 8,000 lintua, jotka on täysin peratttu ja täytetty parsan latvoilla ja juustolla, ja paahdan niitä 25—35 minuutin ajan. Sitten kaadan niille kastiketta, joka on valmistettu 180 litrasta vasikka- ja kananpoikalientä, 42 litrasta kanalientä, 120 pullosta Reinin viiniä, 4,5 kilosta kanatiivistettä, 35 kuoritusta sipulista, 20 kynsilaukasta, 25 kilosta voita, 9 kilosta kasvirasvaa, 20 kilosta vehnäjauhoja, 93 litrasta paksua kermaa, sivusipulista, valkopippurista, tuoreista porkkanoista ja selleristä, laakerinlehdistä, ajoruohosta, arrowjuuresta, 6 pullosta konjakkia, 33 litrasta sherryä, 33 litrasta tryffelimehua ja 3,375 grammasta suolaa.

— Herra Grosjean on Pan American Airwaysin keittiön päällikkö New Yorkissa Kennedyn lentoasemalla, ja tämä keittiö valmistaa vuosittain miljoona ateriaa lentomatkustajille. Päivittäin keittiö kykenee valmistamaan jopa 12,000 ateriaa.

— Hyvä ateria on runon kaltainen, hän sanoo. Se saa matkustajan tuntemaan itsensä tyytyväiseksi elämään, avosydämiseksi ja nauttimaan lentämisestä. Se ei ravitse ainoastaan ruumista vaan myös sielua.

Roger Grosjean on — tietysti — kotoisin Pariisista, jossa hänen esi-isänsä ovat olleet keittiömestareita ainakin vuodesta 1512 lähtien.

Asut "saunan jälkeen"

Saunomiseen ja sen jälkeiseen oleiluun liittyvät tavat ovat suomalaisten mielestä olleet "loppuunkehitettyjä" jo ajat sitten. Eräs saunaan ihastunut monacolainen hotellinisäntä hätkähdytti kuitenkin hiljattain suomalaisia vieraitaan tiedustelemalla, millaisia asuja siellä on suunniteltu saunomisen jälkeen käytettäväksi. Juuri tätä tarkoitusta varten valmistetut pukimet ovat tähän saakka puuttuneet miltei tyystin. Muotitaiteilija Riitta Immonen on nyt luonut "saunan jälkeen"-kokoelman joka esiteltiin Helsingissä joku aika sitten.

Saunan jälkeistä lepoisaa lekottelua varten oli suunniteltu sekä miehille että naisille hauskoja asuja pellavasta, froteesta ja puuvillasta.

Ja puhuttiinpa suomalaisesta "tuohikulttuurista" mitä tahansa, niin virsut ovat oikein mukavat ja kaiken lisäksi käytännölliset sujautettavaksi jalkaan saunasta tultaessa.

Vihkoja nuoremmille

Tuttu tilanne lapsiperheissä: piirustuspaperia kaikkialla hujan hajan, on käärepaperia, on kirjoituspaperia, arkkeja piirustuslehtiöstä. Viimeksimainitut ovat kalliitakin.

Halpoja vihkoja saamme perheen pienemmille, kun asetamme käärepaperia päällekkäin ja ompelemme sauman keskelle. Taitetaan sauman kohdalta kaksinkerroin vihkon tapaan. Käytetyt käärepaperit käyvät myös. Vihkoja voi myös tehdä eri kokoisia, niin kukin tuntee omansa.

Koska lapset ovat riemuissaan omista "leikkivihkoistaan", voi ainakin toivoa, etteivät he heti niitä revi palasiksi.

Vyön ja pussin nyörit tiukalle

Joulu tuli kalliiksi, siksi on syytä tinkiä vaatimuksista ja syödä säästäen joulun jälkeiset "selkäviikot".

Alla pari ohjeita, joita seuraten ruoanvalmistustyö käy nopeasti ja helposti.

MAUSTETTU KALAKEITTO

2 rkl voita, 2 sipulia, ½—1 tl curryä, 1 laakerinlehti, vähän tinjamia, 1½ l vettä, 4 perunaa, 1 pkt pakasteherneitä ja -porkkanoita, 2 rkl tomaattisosetta, 2—3 lihaliemikuutiota, 2 tl voita, 2 tl vehnäjauhoja, 1 pkt pakastekalaa, suolaa, valkupippuria, 1 rkl pakastetilliä.

Hienonnettu sipuli ruskistetaan voissa kattilassa, joukkoon lisätään vesi ja mausteet, sulattamattomat pakastekasvikset, lihaliemikuutiot ja keskenään sekoitetut voi- ja jauhot. Kun kasvikset ovat melkein kypsiä, lisätään keiton joukkoon n. puolen tuuman vahvuisiksi viipaleiksi leikattu pakastekala ja annetaan keiton kypsyä. Juuri ennen tarjoamista maustetaan keitto suolalla ja keiton pinnalle ripotellaan tilliä ja persiljaa.

KALA-SIENIVUOKA

1 pkt pakastekalaa, 3 kkp suolasieniä, 2 rkl voita, 2 rkl vehnäjauhoja, 1 kkp maitoa (runsas).

Kala leikataan sulamattomana viipaleiksi ja pannaan voideltuun tulenkestävään vuokaan. Valmistetaan sienimuhennos tavalliseen tapaan, kaadetaan se kalapalojen päälle vuokaan. Kala-sienivuoka kypsennetään uunissa noin puoli tuntia.

"IRTI KUNNIALLA"

NY Times viittaa suuntaa USAn Vietnam- ja Kongo-politiikalle

New York. — New York Times komentoi sunnuntaisessa pääkirjoituksessaan Yhdysvaltain ulkopolitiikkaa ja toteaa, että ulkopolitiikan ongelmaksi on yhä suuremmassa määrässä tullut "irrottautua kunnialla muiden asioista".

Lehti otsikoi pääkirjoituksensa "Maailman ja vuosi 1965" ja mainitsee, jos Yhdysvaltain ulkopolitiikkaa arvostellaan, on todettava, että Yhdysvallat — suuressa määrin tekemiensä sitoumusten vuoksi — liittää itsensä, koettaa tehdä liian paljon, puuttuu asioihin niissa maailmanosissa, joissa sen mukaantulo on usein vähemmän terve tullutta, yleensä kallista ja vaarallista.

Ongelmana on yhä suuremmassa määrin irrottautua kunnialla muiden asioista, jättää jälkeensä Vietnam, joka on vapaa kommunismin herruudesta ja myös Yhdysvaltain herruudesta. Viisauden alku kaakkois-Aasiassa on pitää mielessä, että alue on aasialainen, ei anglosaksialainen tai eurooppalainen, lehti jatkaa.

Samaa voidaan sanoa Afrikasta. Kongolaisten on itse päätettävä maansa tulevaisuudesta, kuten YK:n päätöslauselmassa viime viikolla sanottiin. Afrikka on vuonna 1965 oleva hyvin levoton maanosa, eikä Yhdysvallat voi ratkaista sen asioita parhaallakaan tahdolla.

Yhdysvallat voi auttaa — ja tämä päämäärä sen ulkopolitiikassa pätee kaikkialla maailmassa — YK:n, Amerikan valtioiden järjestön ja NATO:n välityksellä. Yhdysvallat voi antaa apua vieraille maille, teknillistä apua ja elintarvikkeita nälkäisille. Meillä on rikkautta ja valtaa pystyäksemme tekemään vuoden 1965 paremmaksi kuin mitä se saattaisi muuten olla.

Toivomme, että NATO:a ryhdytään järjestämään uudelleen, että monenkeskeiset ydinjoukot muodostetaan ja että suunnitelmia ydinaseiden valvonnasta kehitetään.

Yhdysvaltain tulisi ryhtyä neuvottelemaan aseidenriisunnasta korkean tason konferenssissa, kuten Neuvostoliitto, Ranska ja YK:n pääsihteeri ovat ehdottaneet. Maailman on kuljettava eteenpäin ja meidän on johdettava tätä kulkua, jos siihen kykenemme. Status quo ei anna meille mitään tulevaisuutta, kirjoittaa New York Times.

Dantonin elämästä uusi teos

Moskova. — Neuvostoliittolainen historiantutkija Anatoli Levandovski, joka on laajalti tunnettu Robespierren ja Jeanne d'Arc'in elämäkertojen kirjoittajana, on nyt kirjoittanut teoksen Dantonista. Tekijä kuvaa tämän Ranskan vallankumouksen merkittävän miehen vaikeaa ja ristiriitaista elämäntietä. Kirjoittaja kiinnittää erityistä huomiota Dantonin maineikkaaseen toimintaan vuonna 1792, jolloin hän oli "vallankumousministeri". Levandovski osoittaa historiallisten asiakirjojen ja aikalaisten todistusten perusteellisen analyysin avulla, miten Danton siirtyi elämänsä loppuvaiheessa niiden leiriin, jotka pelkäsivät vallankumouksen kehittymistä laajojen kansanjoukkojen etujen mukaisesti.

Tämä uusi teos Dantonista, jota Lenin sanoi "historian suurimmaksi vallankumouksellisen taktiikan mestariksi", on ilmestynyt suurena painoksena sarjassa "merkittävien ihmisten elämä" Molodaja Gvardijan kustantamana.

RUOTSIN AMERIKAN LINJAN
KEVÄINEN JUHLAMATKA
SUOMEEN
Toukokuun 1 päivänä 1965
M. S. GRIPSHOLM
New Yorkista Göteborgiin
S. A. L. ERIKOISJUNA Göteborgista Tukholmaan
Erikoislaiva S/S BIRGER JARL
Tukholmasta Helsinkiin
Lippujen hinnat: New York — Göteborg, alkaen US $ 275.00
Göteborg — Helsinki, alkaen US $ 45.00
Iltapuku ja paikkavaraukset saunan Helsinkiin.
Liittykää mukaan tähän Ruotsin Amerikan Linjan järjestämään nopeaan ja keskeytymättömään "läpikulkumatkaan". Ruotsin kautta Suomeen. Matka alkaa toukokuun 1 päivänä 1965 New Yorkista 8-päiväisellä virkistävällä merimatkalla loistolaiva GRIPSHOLMILLA teillä on erinomainen tilaisuus rentoutua ja viettää "lomaa" hyvien ystävien ja kanssamatkustajien seurassa. Hyttit ovat tilavia ja mukavia, ruoka erinomaista ja palvelu kohteliasta. Suomalaista ohjelmaa ja ajanvietettä koko matkan.
Juhlamatkan kokeneena matkanjohtajana tulee toimimaan SALn Montrealin konttorin johtaja CARL E. WASELIUS.
Tehkää paikkatilauksenne heti, osoitteella:
VAPAUS TRAVEL AGENCY
100 Elm St. West — P. O. Box 69 — Sudbury, Ont.

SUURIN tammikuun TURKIKSIEN MYYNTI
HIENOJA TURKIKSIA
30% — 50%
ALENNUKSELLA
Älkää sivuuttako tätä kerrassaan verratonta säästötilaisuutta!
Suomalaiset liikeapulaisemme avuliaasti auttavat Teitä valitsemaan meidän suuresta ja monipuolisesta laatuturkiksien varastostamme.
KAIKKEIN RUNSAIMMAT VAIHTOHYVITYKSET
UNITED FUR
Company (Sudbury) Limited
PUHELIN 673-3665
5 Frood Rd. Elm'in kulm. Sudbury
"LIIKE MISSÄ ASIAKAS MÄÄRÄÄ"

Yksinomainen, erittäin mukava suora kulkuvuoro
KÖÖPENHAMINAAN
mistä on erinomaiset yhteydet joka puolelle Suomea.
Suosituilla
M.S. BATORY
Tehkää paikkatilauksenne nyt v. 1965 "Säästökauden" kevätkulkuvuoroon Montrealista — Huhtikuun 30 p.
Älkää menettäkö tätä otollista tilaisuutta!
Erikoiskulkuvuoro suoraan HELSINKIIN
Montrealista — Toukokuun 28
Tavatkaa teidän paikallista matkaasiamiestämme tai
POLISH OCEAN LINES
GDYNIA AMERICA LINE
220 Bay Street Toronto 1, Canada